EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 7.12.2011
KOM(2011) 843 lõplik

2011/0411 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse partnerluse rahastamisvahend koostööks kolmandate riikidega

{SEK(2011) 1475 lõplik}
{SEK(2011) 1476 lõplik}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Käesoleva partnerluse rahastamisvahendi ettepanekuga asendatakse 2007. aastal jõustunud rahastamisvahend koostööks tööstus- ning teiste suure sissetulekuga riikide ja territooriumidega (edaspidi „tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahend"),[1] mis on ELi peamine vahend koostööks arenenud riikidega. Tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahend on osutunud tõhusaks abivahendiks, võimaldades võtta diferentseeritud ja asjakohaseid meetmeid, et laiendada ja süvendada koostööd 17 riigiga (tööstusriigid ning suure sissetulekuga territooriumid Põhja-Ameerikas, Aasia ja Vaikse ookeani piirkonnas ning Pärsia lahe piirkonnas). Hiljuti laiendati tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendi muutmist käsitleva ettepaneku vastuvõtmise tulemusel kõnealuse rahastamisvahendi kohaldamisala ja nüüd hõlmab see ka arengumaid. Kuna kõnealuse rahastamisvahendi kehtivus lõpeb 2013. aasta lõpus, on vaja uut rahastamisvahendit.

Pealegi on pärast tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendi määruse jõustumist on esile kerkinud sellised majandusriigid nagu India, Hiina ja Brasiilia, kellel on üha suurem osa rahvusvahelises majanduses ja kaubanduses, mitmepoolsetel foorumitel (ÜRO ja G20) ning üleilmsete probleemide lahendamisel. Kuigi areng ja vaesuse vähendamine jäävad endiselt põhiküsimusteks, eemalduvad need riigid üha enam arenguriigi staatusest. Selleks et elavdada oma majandust, on EL strateegiliselt huvitatud, et kõnealused riigid teeksid olulisi jõupingutusi üleilmsete probleemide, nagu kliimamuutused, asjakohaseks lahendamiseks.

Samuti on EL sõlminud oma peamiste partneritega ja tärkava turumajandusega riikidega laiapõhjalised kokkulepped, milles käsitletakse kahepoolseid küsimusi ja üleilmseid probleeme. Nende dokumentide rakendamiseks (st kokkulepetena, deklaratsioonidena, tegevuskavadena jne) on vaja spetsiaalset rahastamisvahendit, mis annaks Euroopa Liidu käsutusse vahendid oma huvide tulemuslikuks edendamiseks ja üleilmsete probleemide lahendamiseks kogu maailmas.

Lisaks nõuavad dialoogi arendamist, suuremat integratsiooni ning teabevahetust suhete areng Venemaaga, maailmamajanduses ja majanduskorras uusi probleeme tekitanud finantskriis, ELi ja tema peamiste partnerite vaheline suurenev vastastikune sõltuvus, muutuvad kaubandusmudelid, kodanikuühiskonna ja äri- ning kaubandusringkondade kasvav roll nii Euroopas kui ka partnerriikides. Tekkinud on suurenev vajadus lahendada ühiskondlikke probleeme (üleilmastumisest saadava kasu ebaühtlane jagunemine ning majanduslanguse suur mõju tarbimisele, sissetulekutele ja töökohtade loomisele) ning keskkonna ja kliimamuutustega seotud probleeme. Sellega seoses tärkava turumajandusega riikide suurenev osa, sealhulgas lõunapoolsete piirkondade vahelise kaubanduse ja koostööga seotud küsimustes, vajadus ühendada arenguabi, kaubandusmeetmed, äridialoogid, infrastruktuuri ja tehnoloogia areng ning investeeringud, et toetada arukat ja kaasavat majanduskasvu, kaubandusintegratsiooni, erasektori arengut, sotsiaalset ühtekuuluvust ning reformi- ja ajakohastamisprogramme.

---

[1] Ameerika Ühendriigid, Jaapan, Kanada, Korea Vabariik, Austraalia ja Uus-Meremaa, teatavad Aasia tööstusriigid ja -territooriumid, mis ei kuulu OECD arenguabi komitee abi saavate riikide nimekirja (Singapur, Hongkong, Macau, Taiwan ja Brunei), ning Pärsia lahe koostöönõukogu riigid (Bahrein, Kuveit, Omaan, Katar, Saudi Araabia ja Araabia Ühendemiraadid), mis samuti ei kuulu OECD arenguabi komitee ametliku arenguabi saajate nimekirja.

ELil puudub praegu asjakohane vahend, mis võimaldaks tal teha koostööd uute tärkava turumajandusega riikidega ELi põhihuvide edendamisega seotud küsimustes ning üleilmsete ühiste probleemide lahendamisel (näiteks kliimamuutused või vajadus edendada kõikidel tasanditel säästvat arengut). Kuigi tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendi territoriaalset kohaldamisala laiendati 1. detsembril 2011 vastuvõetud ettepanekuga, on see ikkagi piiratud.

Kavandatav partnerluse rahastamisvahend peaks kõrvaldama selle piirangu, mis vähendab ELi suutlikkust tegutseda rahvusvahelisel tasandil kõige tõhusamal viisil. Sellega kõrvaldatakse eespool kirjeldatud puudus ja võimaldatakse ELil täita suhetes üleilmsel tasandil tegutsevate riikidega muid tegevuseesmärke peale arengukoostöö, kuid aidatakse ka vajaduse korral kaitsta ELi põhihuve suhetes teiste partnerriikidega. Samuti võiks see toetada suhteid riikidega, mis ei vaja enam kahepoolset arenguabi.

Eelkõige on partnerluse rahastamisvahendil järgmised erieesmärgid:

(a) rakendada Euroopa 2020. aasta strateegia rahvusvahelist mõõdet, toetades ELi kahepoolse, piirkondliku ja piirkondadevahelise koostööpartnerluse strateegiaid, edendades poliitikadialoogi ning töötades välja ühised lähenemisviisid ja meetmed üleilmsete probleemide lahendamiseks, nagu energiajulgeolek, kliimamuutus ja keskkond;

(b) parandada majanduspartnerluste ning äri- ja õigusloomealase koostöö kaudu Euroopa äriühingute, eelkõige VKEde turulepääsu ning suurendada nende kaubandus-, investeerimis- ja ärivõimalusi;

(c) suurendada liidu ja tema poolt rahvusvahelisel tasandil etendatava rolli laialdast mõistmist ning nähtavust avaliku diplomaatia, haridusalase/akadeemilise koostöö ja teavitustegevuse kaudu, et edendada liidu väärtusi ja huve.

Partnerluse rahastamisvahend edendab ja toetab ELi ja vastastikuseid huve ning annab Euroopa 2020. aasta strateegiale üleilmse ulatuse, aidates tulemuslikult ja paindlikult saavutada liidu suhetest partnerriikidega tulenevaid koostööeesmärke ning lahendada üleilmseid probleeme. Sellel on üleilmne ulatus ja selles pööratakse erilist tähelepanu strateegilistele partneritele ja tärkava turumajandusega riikidele. Kulusid ei pea liigitama ametliku arenguabina, kuigi see peaks olema jätkuvalt võimalik, eriti kaubandusabi ja kaubandusega seotud abi puhul. Ajavahemikuks 2014–2020 nähakse ette rahalised vahendid kogusummas 1 131 miljonit eurot.

Partnerluse rahastamisvahend on välistegevuse rahastamisvahendite üldstruktuuri lahutamatu osa. Kõnealused rahastamisvahendid kuuluvad nelja peamise eelarvepeatüki alla: poliitikal põhinev peatükk, mille põhieesmärk on eelkõige arendada kõikidel tasanditel koostööd partnerriikidega, ning peatükid, mis käsitlevad valdkondadevahelisi prioriteete ja väärtusi (inimõigused ja demokraatia, humanitaarabi ja kodanikukaitse ning kriiside ohjamine ja ennetamine).

Euroopa 2020. aasta strateegia üks olulisemaid prioriteete on taastada majanduskasv, mis on kooskõlas Euroopa nägemusega vähese CO_2-heitega tulevikust ja säästva arengu eesmärkidega. Strateegias tunnistatakse, et kasvava keskklassiga kiiresti arenevad tärkava turumajandusega riigid hakkavad etendama olulist rolli selliste Euroopa kaupade ja teenuste ekspordi edendamisel, mille puhul ELil on suhteline eelis. Tulevast konkurentsivõimet,

teadus- ja arendustegevuse alast koostööd piirkondade vahel ning rahvusvahelist kaubandust hakkab näiteks oluliselt mõjutama Hiina, India, Brasiilia ja Ameerika Ühendriikide tulevane kliimapoliitika (või selle puudumine). Meie huvides on edendada maksimaalset ühtlustamist ja koostööd. Partnerluse rahastamisvahend peaks toetama kaubanduspoliitikat,[2] eelkõige strateegiliste majanduspartnerite puhul. Euroopa äriühingute turulepääsu toetamine täiendab konkurentsivõime ja VKEde programmi raames rahastatavaid meetmeid.

Tärkava turumajandusega riigid etendavad vastutustundlike partneritena üha suuremat rolli üleilmsete probleemide lahendamisel jätkuva majanduskriisi ajal. EL tunnistab, et on oluline suurendada tärkava turumajandusega riikide kohustusi vähim arenenud riikide ja teiste arenguriikide ees. Esmatähtsaid ülesandeid sellistes valdkondades nagu vaesuse vähendamine, konkurentsivõime, kaubanduse liberaliseerimine, keskkond, kliimamuutused, energia, säästev areng, inimväärne töö, sealhulgas tööõiguse põhireeglite järgimine ja sotsiaaldialoog, digitaalse kirjaoskuse ja kaasatuse edendamine, pandeemiad, küberjulgeolek ning terrorism ja organiseeritud kuritegevus, sealhulgas piraatlus, saab lahendada üksnes rahvusvahelisel tasandil. Kiirenevat üleilmastumist arvesse võttes on oluline, et asjakohane rahaline välisabi toetaks ELi sisemisi eesmärke tagada Euroopas jätkusuutlik majanduskasv ja uute töökohtade loomine ning üldiselt ELi sisepoliitikat. Sisepoliitika välismõõde peaks suurendama ELi välistegevuse järjepidevust ja ühtsust, vältides samal ajal tegevuse dubleerimist ja suurendades välistegevuse mõju.

Partnerluse rahastamisvahendist toetatakse seepärast eelkõige muid ELi välispoliitika valdkondi, nagu kaubandus, ning kliimamuutuste, keskkonna-, energia-, transpordi-, tööhõive- ja sotsiaalpoliitika ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia poliitika välismõõdet. Partnerluse rahastamisvahendi raames on kliimaküsimuste süvalaiendamine ja kliimaeesmärgid eriti asjakohased seoses meetmetega, mis toetavad poliitikadialoogi tööstusriikidega ja tärkava turumajandusega riikidega.

Et kindlustada keskkonnapiirangute tingimustes jätkusuutlik majanduskasv, on oluline tagada ressursitõhusus. EL võtab Euroopa 2020. aasta strateegia ühe juhtalgatusena vastu ressursitõhususe strateegia. See mõjutab ELi norme, ent on tõeliselt tulemuslik vaid siis, kui ressursitõhusa tegutsemisviisi võtavad omaks kõik tähtsamad majandusriigid. Tärkava turumajandusega riikidel on võimalus jätta vahele jätkusuutmatu tootmise ja tarbimise mudel, mida EL ja muud arenenud majandusriigid on industrialiseerimise perioodil sageli järginud, ning ELi huvides on neid selles aidata.

Tärkava turumajandusega riikides, eriti Indias ja Hiinas, elab siiski suur osa elanikkonnast täielikus vaesuses, sõltudes elatise hankimisel sellistest toimivatest ökosüsteemidest nagu puhas vesi ning tootlik meri ja mets. Samal ajal iseloomustab Brasiiliat, Lõuna-Aafrikat, Indiat ja Hiinat suur bioloogiline mitmekesisus. Need riigid mõjutavad ka ressursside kasutamist muus arengumaailmas, eriti vaesemates arenguriikides. Koostöö ökosüsteemide kaitse ja nende säästva majandamise valdkonnas on ELi ja tema partnerite ühistes huvides.

Dialoog ja praktiline koostöö maailma peamiste energiatootjate ja -tarbijatega on vajalik selleks, et tagada ELi energiajulgeolek, eriti kuna me muutume impordist üha sõltuvamaks, ning edendada kõikjal maailmas vähese CO_2-heite eesmärgi saavutamist, säästvat

[2] Kaubandus, majanduskasv ja maailmapoliitika – Kaubanduspoliitika – ELi 2020. aasta strateegia keskne teema (KOM(2010) 612, 9.11.2010).

energiapoliitikat, üleilmsete energiaturgude läbipaistvust ja prognoositavust ning tehnoloogiaalast koostööd.

Hulk riike ei vaja enam kahepoolset arenguabi, vaid otsib uusi koostöövorme. Kui EL tahab jääda tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas strateegiliseks partneriks ja püsida üleilmsete standardite seadmisel esirinnas, peab ta looma nimetatud valdkondades vastastikusel huvil põhinevad koostööpartnerlused.

ELi sisepoliitika välismõõde kaasatakse seetõttu partnerluse rahastamisvahendi kavandamisse. Oma tagasihoidliku rahastamispaketi piires võib see täiendada ka ELi muude programmide (teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi Horisont 2020, konkurentsivõime ja VKEde programmi, sealhulgas turismialase koostöö, Rändefondi ja Sisejulgeolekufondi, programmi „Erasmus kõigi jaoks" kohaselt võetavad meetmed) raames rakendatava sisepoliitika välismõõdet, eesmärgiga vältida võimalikku dubleerimist. See võib toetada ka selliseid ELi välispoliitika valdkondi nagu kaubandus. Kogu programmitöö käigus võetakse arvesse kooskõla ja vastastikust täiendavust muude geograafiliste välistegevuse rahastamisvahenditega, eelkõige arengukoostöö rahastamisvahendiga, ning diferentseerimise ja koondumise põhimõtteid.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA TOIMUNUD KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Euroopa Komisjon korraldas ajavahemikul 26. novembrist 2010 kuni 31. jaanuarini 2011 üldsusega konsulteerimise ELi välistegevuse tulevase rahastamise üle. Konsulteerimine põhines Interneti-küsitlusel ning sellele oli lisatud komisjoni ja Euroopa välisteenistuse töötajate koostatud taustdokument „Kuidas rahastada ELi välistegevust pärast 2013. aastat?".

Enamik vastajaid (umbes 70 %) kinnitas, et ELi rahaline abi annab suurt lisaväärtust ELi välistegevuse rahastamisvahenditest toetatavates peamistes poliitikavaldkondades[3]. Paljud nimetasid ELi lisaväärtust peamise liikumapaneva jõuna, leides, et EL peaks ära kasutama oma suhtelist eelist – mis on seotud ELi üleilmse kohaloleku, ulatusliku teadmistepagasi ja riigiülesusega ning tema rolliga koordineerimisele kaasaaitajana – ning mastaabisäästu.

Peaaegu kõik vastajad (92 %) toetasid diferentseeritumat lähenemisviisi, mida kohandatakse vastavalt abisaajariigi olukorrale ning mis põhineb usaldusväärsetel kriteeriumidel ja tõhusal andmete kogumisel, sest see võimaldaks suurendada ELi rahastamisvahendite mõju.

Rahastamisvahendite lihtsustamise ning geograafiliste ja temaatiliste rahastamisvahendite tasakaalu puhul läksid arvamused lahku. Paljud vastajad väljendasid kartust, et ELi temaatiliste programmide arvu vähendamine võib tähendada temaatiliste meetmete jaoks kavandatud kogusumma vähenemist, ning soovitasid selle asemel lihtsustada eeskirju, mis reguleerivad juurdepääsu temaatilisele rahastamisele ja selliste rahaliste vahendite kasutamist. Enamik vastajaid toetas ELi vahendite geograafilise paindlikkuse suurendamist, et reageerida piirkondadevahelistele probleemidele.

---

[3] St rahu ja julgeolek, vaesuse vähendamine, humanitaarabi, investeerimine stabiilsusesse ja majanduskasvu kandidaatriikides ning naabruspoliitikaga hõlmatud riikides, üleilmsete probleemide lahendamine, ELi ja rahvusvaheliste standardite ja väärtuste edendamine ning välisriikides majanduskasvu ja konkurentsivõime toetamine.

Huvipakkuvate valdkondade järjestamisel nimetas enamik sidusrühmi esmajärjekorras makromajanduslikku ja finantsstabiilsust ning majanduskasvu ja kaubanduse ning investeeringute edendamist, seejärel aga energeetikat, ressursitõhusust ja kliimamuutusi ning tööhõivet ja sotsiaalküsimusi (kaasav majanduskasv ja inimväärne töö).

Enamik vastajaid möönis ka seda, et erasektor on majandusarengu peamine liikumapanev jõud ning toetab seega olulisel määral jätkusuutlikku majanduskasvu. Seepärast pooldasid nad ELi ulatuslikumat suhtlemist äriringkondadega kui partneritega ELis ja kolmandates riikides, et üha enam kaasata erasektorit – nii rahalises mõttes kui ka teadmiste kogumise seisukohalt – säästva arengu liikumapaneva jõuna.

Paljud nõustusid, et ühine programmitöö ja kaasrahastamine koos liikmesriikidega võib suurendada ELi välistegevuse mõju ja ühtsust, lihtsustada abi andmist ning vähendada üldisi tehingukulusid.

Tulemuslikkuse hindamise puhul toetati üldiselt suuremat rõhuasetust projektide ja programmide rakendamise järelevalvele ning välisrahastamist reguleerivate eeskirjade edasist lihtsustamist, et tagada ELi välistegevuse rahastamisvahendite soovitud mõju saavutamine.

Paljud sidusrühmad toetasid teavitus- ja teabevahetusmeetmete tõhustamist, et suurendada teadlikkust ELi välisrahastamisest, eelkõige abisaajariikides. Tundub siiski, et ELi nähtavust suurendavad pigem tõhus poliitika, strateegiad ja kohalolek kolmandates riikides kui teabevahetuse suurem rahastamine. Palju toetati ka ideed tugevdada ELi koordineerivat rolli teiste rahastajate seas ning tagada, et rakendamises osalevad partnerid suurendaksid ELi rahastamise nähtavust.

Komisjon kaalus enne partnerluse rahastamisvahendit käsitleva ettepaneku esitamist nelja poliitikavalikut: lõpetada tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendi tegevus, hetkeolukorra säilitamine; muuta arengukoostöö rahastamisvahendit, et hõlmata kulutused, mis ei ole ametlik arenguabi, või luua tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendi alusel uus rahastamisvahend.

Pärast hoolikat kaalumist leiti, et tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendi tegevuse lõpetamine ega senise olukorra säilitamine ei ole poliitiliselt elujõulised lahendused. Kui piirduda üksnes vaesuse vähendamisega seotud kulutustega või seada see tärkava turumajandusega riikidega tehtava koostöö ainsaks eesmärgiks, piiraks see kunstlikult ELi välistegevust ja eiraks ELi põhihuve.

Arengukoostöö rahastamisvahendi muutmine, et hõlmata kulutused, mis ei ole seotud ametliku arenguabiga, oleks kasulik geograafilise ühtsuse seisukohast (üks vahend riigi kohta), kuid selle võimaluse tõsiseks puuduseks on kaht väga erinevat eesmärki taotleva vahendi haldamise keerukus.

Mõju hinnang

Majanduslik mõju:

Uue partnerluse rahastamisvahendi loomine annaks ELile täiendava võimaluse toetada oma ettevõtjaid (eelkõige VKEsid) ja tooteid. Selle raames saaks toetada ELi ettevõtjaid kolmandates riikides, ergutades ELi konkurentsivõimet ja innovatsiooni viisil, mis täiendab konkurentsivõime ja VKEde programmi ning programmi Horisont 2020 (teadusuuringud ja innovatsioon) raames rahastatavaid meetmeid. See võiks toetada ELi rahvusvahelist

kaubandust ja investeeringuid, mis omakorda võib hõlbustada välisinvesteeringute tegemist ELis. Samuti võib sellel olla oma roll lõunapoolsete piirkondade vahelises kaubanduses, edendades meie partnerite seas kolmandates riikides, eriti vaesemates arenguriikides vastutustundlikke äritavasid. Koostöö võib hõlmata paljusid eri valdkondi, sealhulgas kliimamuutusi, energeetikat,[4] keskkonda, tehniliste normide ühtlustamist ja standardimist, ettevõtja sotsiaalset vastutust, intellektuaalomandiõigusi, isikuandmete kaitset ning parimaid tavasid majandus-, kaubandus-, investeerimis-, maksu- ja finantsküsimustes ning turismi valdkonnas. See võib seega suurendada ELi majanduslikku julgeolekut ja luua uusi töökohti, mis kokkuvõttes toetaks majanduskasvu. Uus rahastamisvahend võib edendada majanduskoostöö hästi arenenud vorme ELi ja partnerriikide vahel. Seoses sellega võimaldaks see ELil võtta poliitika ja programmide kavandamisel ning rakendamisel asjakohaselt arvesse keskkondlikke, säästva energia alaseid, ühiskondlikke, tööhõivealaseid ja muid heaoluga seotud väärtusi.

Sotsiaalne mõju

Kuna uus rahastamisvahend ühtlustab ELi ja liikmesriikide rahastamisvahendeid ning toetab ühismeetmeid muude kahe- ja mitmepoolsete rahastajatega, võib sellel olla suur mõju tärkava turumajandusega riikide ühiskonna ülesehitusele. See võib toetada hoolekandesüsteemide, riikliku tööhõivepoliitika, koolitus- ja oskuste arendamise poliitika ning haridus-, teadus- ja innovatsioonisuutlikkuse suurendamise programmide ümberkujundamist ning riiklikke turvavõrgustikke tugevdavaid meetmeid. Eriti keskkonnahoidlike töökohtade loomine suurendaks sissetulekut ning aitaks tõhustada sotsiaalse ühtekuuluvuse ja vaesuse vähendamise riiklikke strateegiaid. Seoses sellega aitaks see saavutada rahvusvahelisi sotsiaalseid eesmärke, mida toetavad ÜRO Rahvusvaheline Tööorganisatsioon ja G8/G20 riigid.

Keskkonnamõju

ELi partnerlused püüavad uue rahastamisvahendi kaudu edendada ja toetada majanduskasvu ning pikaajalist keskkonnasäästlikkust. Sellega seoses peaks uuel rahastamisvahendil olema oluline roll nii ELi kui ka partnerriikide keskkonnaalaste ja kliimamuutustega seotud meetmete ning poliitikadialoogi toetamisel. Euroopa erasektorile stiimuleid pakkudes võib vahend toetada vähese CO_2-heitega ärimudelit. Tuginedes Cancúnis toimunud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste konverentsi (COP 16) headele tulemustele, saaks rahastamisvahendit kasutada selleks, et aidata ELi ettevõtjatel töötada partnerriikides keskkonnahoidlike eesmärkide saavutamiseks välja tõhusad ja võimalikult odavad meetodid. Samuti aitab see partnerriikidel saada innovatsioonist täit keskkonna-, ökoloogilist ja energiatõhususega seotud kasu. Vahend võiks edendada üleminekut keskkonnasäästlikule ja ressursitõhusale majandusele. Suurenev nõudlus kaupade järele tärkava turumajandusega riikides osutab vajadusele edendada erasektori parimate tavade ja keskkonnasäästlike hankepõhimõtete vahetamist. Rahastamisvahendist võib toetada koostööd, mis võimaldaks paremini mõista üleilmse tähtsusega riikides toimuva bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja ökosüsteemide halvenemise majanduslikku ning sotsiaalset kulu.

[4] „ELi energiapoliitika: koostöö ELi-väliste partneritega”, KOM(2011) 539, 7.9.2011.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Seadusandja arutelude käigus, milles käsitleti komisjoni ettepanekut tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendi kohta (KOM/2009/197), ja pärast Lissaboni lepingu jõustumist jõudsid kolm institutsiooni kokkuleppele lähtuda arenguriikides arengukoostööst väljapoole jäävate meetmete rakendamisel Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõikest 2 ja artikli 209 lõikest 1. Riikide puhul, mis ei ole arenguriigid, tuginetakse ELi toimimise lepingu artikli 212 lõikele 2.

Selle kokkuleppe kohaselt põhineb kavandatav partnerluse rahastamisvahend seega ELi toimimise lepingu kolmel sättel: artikli 212 lõikel 2, artikli 207 lõikel 2 ja artikli 209 lõikel 1.

ELil on arvukalt rahvusvahelisi kokkuleppeid partnerriikidega kogu maailmas, mis ei ole võrreldavad üksikute liikmesriikide sõlmitud kokkulepetega ja annavad liidule võimaluse mõjutada praktiliselt kõiki rahvusvaheliste suhete valdkondi. Kuna 27 liikmesriiki tegutsevad ühiste tegevuspõhimõtete ja strateegia alusel, on EL suuteline lahendama üleilmseid probleeme. Samuti on ELil ainulaadne võimalus edendada oma nõudeid ja standardeid ning muuta need rahvusvahelise koostöö kaudu üleilmseteks standarditeks.

Kavandatav partnerluse rahastamisvahend pakub praeguse olukorraga võrreldes suuremat lisaväärtust, kuna hõlmab keskkonnahoidlikule majanduskasvule suunatud koostööle tuginedes Euroopa 2020. aasta strateegiat, kusjuures tärkava turumajandusega riikide ja tööstusriikidega tehtavas koostöös pööratakse suuremat tähelepanu ELi huvidele ning senisest enam keskendutakse äri-, investeerimis-, kaubandus- ning teadus- ja innovatsioonikeskkonna parandamisele. Partnerluse rahastamisvahendi raames tuleks välja töötada suhetes partnerriikidega vastastikuseid huve arvessevõttev ennetav tegevuskava, milles pööratakse erilist tähelepanu ELi strateegilistele partneritele.

Uus partnerluse rahastamisvahend võtaks ka rohkem arvesse ELi kohustusi kolmandate riikide ees, kellega EL on sõlminud partnerlus- ja koostöölepingud/raamlepingud. See suurendaks ELi väärtuste ja huvide edendamist konkreetsete koostöömeetmetega siduva ELi välispoliitika usaldusväärsust ja ühtsust. Partnerluse rahastamisvahend võiks kõnealuste lepingute raames toimida ka ELi ja liikmesriikide ühisprojektide toetajana, sest lepingute sätted on ELile ja selle liikmesriikidele siduvad. Samuti toetaks see ELi piirkondlikku ja kahepoolset poliitikat ning ELi kohustusi, mis on seotud piirkondliku ja rahvusvahelise koostöö protsesside ning asutustega.

ELi majanduskoostöö, äridialoogid ja muu välismajandustegevus võivad kujutada endast võimast välispoliitilist vahendit. Need võivad aidata suurendada ELi nähtavust ja mõju mujal maailmas. See võib toetada Euroopa eesmärki saada rahvusvahelisel tasandil oluliseks majanduslikuks ja poliitiliseks jõuks nii kahepoolsetes suhetes kui ka sellistes mitmepoolsetes organisatsioonides nagu G20.

Pealegi võib ühismeetmete võtmine koos ELi liikmesriikidega ja ressursside innovaatiline kasutamine muutuda partnerluse rahastamisvahendi raames sagedasemaks ja teostatavamaks, kui see on praegu tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendi raames. Rohkem vahendeid eraldatakse selliste meetmete kaasrahastamiseks, mida rakendatakse koostöös ELi liikmesriikide kahepoolse abi asutuste või finantsasutustega. Mitmeaastane programmitöö võimaldaks struktureeritumat ja integreeritumat äritegevust. Avaliku ja erasektori partnerlusi oleks lihtsam saavutada, kaasates eri sidusrühmi Euroopa äriringkondadest. Vajaduse korral saaks ka eelistada toetuste ja laenude ühendamise võimalust.

Vahendi valik

Komisjon leiab, et arengukoostöö rahastamisvahendi ulatuse laiendamine arenguga mitteseotud meetmetele võib tekitada vastuolu eri eesmärkide vahel ja see võib põhjustada olulisi viivitusi otsuste tegemisel ning rakendamisel. Komisjon soovitab luua ühtse uue üleilmse rahastamisvahendi, mille eesmärk on kaitsta ELi põhihuve ja lahendada üleilmseid probleeme ning mille meetmete ulatus oleks täpselt kindlaks määratud. Seepärast teeb komisjon ettepaneku luua uus vahend.

Ettepaneku tegemist uue vahendi loomiseks peetakse parimaks võimaluseks Üldiselt ollakse üksmeelel selles, et tugineda võiks olemasolevatele rahastamisvahenditele, kuigi arvesse tuleb võtta Lissaboni lepingust tingitud institutsioonilisi muudatusi. Selle võimaluse korral jääks suures osas muutmata vahendite praegune struktuur, mida nii sidusrühmad kui ka ELi liikmesriigid peavad asjakohaseks ja piisavaks. Uus üleilmse ulatuse ja konkreetsete eesmärkidega partnerluse rahastamisvahend aitaks siiski põhjalikult kohandada praeguseid poliitika kujundamise, programmitöö ja tulemuste saavutamise meetodeid.

4. MÕJU EELARVELE

Partnerluse rahastamisvahendile kavatsetakse eraldada ajavahemikul 2014–2020 kokku 1,131 miljardit eurot (jooksevhindades). See summa on kooskõlas ajavahemikuks 2014–2020 kavandatava finantsraamistiku rubriigiga 4 „EL kui ülemaailmne partner”.

Selleks et tagada kõrgharidusmeetmete rahastamise ennustatavus kolmandates riikides, rahastatakse programmi „Erasmus kõigi jaoks” raames võetavaid meetmeid kooskõlas ELi välistegevuse eesmärkidega ainult kahe mitmeaastase eraldise kaudu, millest esimene katab programmi esimesed neli aastat ja teine ülejäänud kolm aastat. Rahastamist võetakse arvesse partnerluse rahastamisvahendi mitmeaastase sihtprogrammi kavandamisel kooskõlas asjaomaste riikide kindlaksmääratud vajaduste ja prioriteetidega. Eraldised on võimalik vastavalt ELi välistegevuse prioriteetidele läbi vaadata, kui ilmnevad ettenägematud asjaolud või toimuvad olulised poliitilised muudatused. Kõnealuste rahaliste vahendite kasutamise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr [--], millega kehtestatakse programm „Erasmus kõigi jaoks”[5].

5. MUU TEAVE

Lihtsustamine

Käesoleva uue määruse (nagu ka muude mitmeaastase finantsraamistiku alusel rakendatavate programmide) puhul on komisjoni üks peamisi eesmärke lihtsustada õiguskeskkonda ning hõlbustada partnerriikide ja -piirkondade ning kodanikuühiskonna organisatsioonide ja teiste juurdepääsu liidu abile, kui see on kooskõlas määruse eesmärkidega.

Uut partnerluse rahastamisvahendit käsitlev määrus võimaldaks rakendusmeetmeid kiiremini vastu võtta ja annaks seega rohkem tegevusruumi koostööks. Lisaks hõlbustab finantsmääruse läbivaatamine, mis on eriti oluline välistegevust käsitlevate erisätete puhul, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja VKEde osalemist rahastamisprogrammides, lihtsustades näiteks eeskirju, vähendades osalemiskulusid ja kiirendades toetuse määramise

[5] ELT L …

menetlusi. Komisjon kavatseb käesoleva määruse rakendamisel kasutada läbivaadatud finantsmääruses sätestatud uusi paindlikke menetlusi.

Rakenduseeskirjad sisalduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr [...], millega kehtestatakse liidu välistegevuse rahastamisvahendite rakendamise ühised eeskirjad ja menetlused.

2011/0411 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse partnerluse rahastamisvahend koostööks kolmandate riikidega

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 207 lõiget 2, artikli 209 lõiget 1 ja artikli 212 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu riikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Käesoleva määrusega luuakse rahastamisvahend, millega toetatakse otseselt Euroopa Liidu välispoliitikat. Määrusega asendatakse nõukogu 21. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1934/2006, millega luuakse rahastamisvahend koostööks tööstus- ning teiste suure sissetulekuga riikide ja territooriumitega[6].

(2) Liit on viimase aastakümne jooksul järjekindlalt tugevdanud kahepoolseid suhteid paljude tööstus- ning teiste suure sissetulekuga riikide ja territooriumitega maailma eri piirkondades, peamiselt Põhja-Ameerikas, Ida-Aasias ja Okeaanias, kuid samuti Kagu-Aasias ja Pärsia lahe piirkonnas.

(3) Lisaks on liit Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1905/2006 (millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend) alusel alates 2007. aastast tugevdanud ja süvendanud koostööd ning partnerlust arengu- ja üleminekuriikidega Aasias, Kesk-Aasias ja Ladina-Ameerikas ning Iraagi, Iraani, Jeemeni ja Lõuna-Aafrikaga.

(4) Arengukoostöö rahastamisvahendi alusel arenguriikide, -territooriumide ja -piirkondadega geograafiliste programmide raames toimuv koostöö hõlmab üksnes selliste meetmete rahastamist, mis vastavad Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) arenguabikomitees kindlaksmääratud ametliku arenguabi kriteeriumitele.

(5) Selleks et tugevdada ja süvendada koostööd India ja Hiinaga ning Aasia ja Ladina-Ameerika keskmise sissetulekuga riikidega arengukoostöö rahastamisvahendi

[6] ELT L 405, 30.12.2006.

reguleerimisalast välja jäävates valdkondades, töötati välja sellised ettevalmistavad meetmed nagu äridialoogid, kaubanduse edendamine ja teadusvahetus.

(6) Lisaks on liit tugevdanud kahepoolseid suhteid teiste kasvava tähtsusega keskmise sissetulekuga Aasia ja Ladina-Ameerika arenguriikidega, laiendades koostööpartnerlust ja poliitikadialoogi valdkondadele ning teemadele väljaspool arengukoostööd. Suhted on arenenud ka Venemaaga, seal hulgas Euroopa Liidu ja Venemaa moderniseerimispartnerluse kaudu, mis rõhutab Venemaa tähtsust liidu strateegilise partnerina nii kahepoolsetes suhetes kui ka üleilmsel tasandil.

(7) Liidu huvides on süvendada suhteid partneritega, kes etendavad üha olulisemat rolli rahvusvahelises majanduses ja kaubanduses, lõunapoolsete piirkondade vahelises kaubanduses ja koostöös, mitmepoolsetel foorumitel (sh kahekümne rahandusministri ja keskpanga juhi grupis G20), ülemaailmses juhtimises ning üleilmsete probleemide lahendamisel. Liit peab seadma sisse laiaulatuslikud partnerlused uute osalejatega rahvusvahelisel tasandil, et edendada stabiilset ja kaasavat rahvusvahelist korda, seista ühiste üleilmsete hüvede eest, kaitsta liidu põhihuve ja suurendada neis riikides teadmisi liidust.

(8) EL vajab üleilmse ulatusega rahastamisvahendit, mille abil oleks võimalik rahastada meetmeid, mis ei pruugi vastata ametliku arenguabi kriteeriumitele, kuid mis on otsustava tähtsusega asjaomaste partnerriikidega suhete süvendamisel ja tugevdamisel, eelkõige partnerlussuhete arendamise ning poliitikadialoogi kaudu.

(9) Kuigi käesolevas määruses pööratakse erilist tähelepanu üleilmsel tasandil tegutsevatele riikidele, peaks selle reguleerimisala hõlmama kogu maailma, võimaldades vastavalt käesoleva määruse eesmärkidele toetada koostöömeetmeid arenguriikides, kus liidul on olulisi huve.

(10) Liit on Euroopa 2020. aasta strateegias[7] taas kord kinnitanud püsivat kohustust edendada oma sise- ja välispoliitikas arukat, kaasavat ning jätkusuutlikku majanduskasvu, mille aluseks on kolm sammast: majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnaalane sammas.

(11) Liit on suhetes oma partneritega kogu maailmas seadnud eesmärgiks edendada kõigile inimväärse töö tagamist ning rahvusvaheliselt tunnustatud tööõiguse põhireeglite ja mitmepoolsete keskkonnalepingute ratifitseerimist ja tulemuslikku rakendamist.

(12) Üks olulisimaid liidu ees seisvaid ülesandeid ja valdkondi, kus tuleb kiirelt võtta meetmeid rahvusvahelisel tasandil, on kliimamuutuste vastu võitlemine. Komisjoni teatises „Euroopa 2020. aasta strateegia aluseks olev eelarve”[8] väljendatakse kavatsust suurendada liidu üldeelarve kliimaga seonduvate kulude osatähtsust vähemalt 20 %-ni ning käesolev määrus peaks aitama seda eesmärki saavutada.

(13) Liit on võtnud kohustuse aidata saavutada üleilmsel tasandil 2020. aastaks seatud bioloogilise mitmekesisuse eesmärke ja rakendada sellega seotud vahendite leidmise strateegiat.

---

7 „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (KOM(2010) 2020).

8 KOM(2011) 500.

(14) Käesoleva määruse alusel peaks liit toetama Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamist, eelkõige selle kliimamuutuste, keskkonnasäästlikumale majandusele ja ressursitõhususele ülemineku, kaubanduse ja investeeringute ning kolmandate riikidega tehtava äri- ja õigusloomealase koostööga seotud eesmärkide saavutamist, ning edendama avalikku diplomaatiat, haridusalast/akadeemilist koostööd ja teavitustegevust.

(15) Lisaks peaks mitmekülgsete koostöö- ja partnerlusalgatuste edendamine ühe rahastamisvahendi raames võimaldama saavutada liidu välistegevuses mastaabisäästu, koostoimet, suuremat tulemuslikkust, tõhusamat otsustamist ja haldamist ning suuremat nähtavust.

(16) Käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks on vaja järgida diferentseeritud ja paindlikku lähenemisviisi, töötades välja peamiste partnerriikidega tehtava koostöö mudelid, milles võetakse arvesse nende riikide majanduslikku, sotsiaalset ja poliitilist tausta ning liidu erihuve, poliitilisi prioriteete ja strateegiaid, säilitades siiski võime sekkuda vajaduse korral maailma eri paigus.

(17) Et liit saaks seada eesmärgiks tõhusamalt edendada oma huve suhetes kolmandate riikidega, peaks ta suutma paindlikult ja õigeaegselt reageerida tekkivatele ja/või ettenägematutele vajadustele, võttes erimeetmeid, mida mitmeaastased sihtprogrammid ei hõlma.

(18) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva määruse eesmärke piisavalt saavutada ning meetmete ulatuse tõttu on neid seega parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks.

(19) Selleks et kohandada käesoleva määruse reguleerimisala kiiresti muutuva olukorraga kolmandates riikides, peaks komisjonil olema õigus kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 võtta vastu õigusakte lisas loetletud konkreetsetes koostöövaldkondades. Eriti oluline on, et komisjon korraldaks ettevalmistustöö käigus asjakohased konsultatsioonid, sealhulgas ekspertide tasandil. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

(20) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Kõnealuseid volitusi tuleks kasutada vastavalt 16. veebruari 2011. aasta määrusele (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes[9]. Võttes arvesse kõnealuste rakendusaktide iseloomu, eelkõige nende mõju poliitika kujundamisele ja nende finantsmõju, tuleks nende vastuvõtmiseks põhimõtteliselt kohaldada kontrollimenetlust, välja arvatud tehniliste rakendusmeetmete puhul, mille finantsmõju on väike.

[9] ELT L 055, 28.2.2011, lk 013–018.

(21) Euroopa Liidu välistegevuse rahastamisvahendite rakendamise ühised eeskirjad ja menetlused on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu … määruses (EL) nr .../... (edaspidi „ühine rakendusmäärus”).

(22) Euroopa välisteenistuse korraldust ja toimimist on kirjeldatud nõukogu otsuses 2010/427/EL,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese ja eesmärgid

(2) Käesoleva määrusega luuakse partnerluse rahastamisvahend koostööks kolmandate riikidega, et edendada ja toetada ELi ja vastastikuseid huve. Partnerluse rahastamisvahendist toetatakse meetmeid, millega taotletakse tulemuslikult ja paindlikult liidu kahepoolsetest, piirkondlikest või mitmepoolsetest suhetest kolmandate riikidega tulenevate eesmärkide saavutamist ning lahendatakse üleilmseid probleeme.

(3) Partnerluse rahastamisvahendist rahastatavate meetmetega tuleb taotleda järgmiste liidu erieesmärkide saavutamist:

(a) rakendada Euroopa 2020. aasta strateegia rahvusvahelist mõõdet, toetades liidu kahepoolse, piirkondliku ja piirkondadevahelise koostööpartnerluse strateegiaid, edendades poliitikadialoogi ning töötades välja ühised lähenemisviisid ja meetmed selliste üleilmsete probleemide lahendamiseks, nagu energiajulgeolek, kliimamuutus ja keskkond. Selle eesmärgi saavutamise hindamise aluseks on Euroopa 2020. aasta strateegia tegevuspõhimõtete ja eesmärkide järgimine peamistes partnerriikides;

(b) hõlbustada majanduspartnerluste ning äri- ja õigusloomealase koostöö kaudu Euroopa äriühingute turulepääsu ning suurendada nende kaubandus-, investeerimis- ja ärivõimalusi. Selle eesmärgi saavutamise hindamise aluseks on liidu osa väliskaubanduses peamiste partnerriikidega ning kauba- ja investeeringuvood partnerriikidesse, mille suhtes rakendatakse käesoleva määruse kohaseid programme ja meetmeid;

(c) suurendada liidu ja tema poolt rahvusvahelisel tasandil etendatava rolli laialdast mõistmist ning nähtavust avaliku diplomaatia, haridusalase/akadeemilise koostöö ja teavitustegevuse kaudu, et edendada liidu väärtusi ja huve. Selle eesmärgi saavutamist võib hinnata muu hulgas arvamusuuringute või hindamiste abil.

Artikkel 2

Reguleerimisala

(1) Käesoleva määruse alusel tehtavas koostöös võivad osaleda kõik kolmandad riigid, territooriumid ja piirkonnad.

(2) Käesoleva määruse alusel toetatakse eelkõige siiski kootööd nende arenenud riikide ja arenguriikidega, millel on üha suurem osa rahvusvahelises majanduses ja kaubanduses, mitmepoolsetel foorumitel, ülemaailmses juhtimises ja üleilmsete probleemide lahendamisel ning kus liidul on olulisi huve.

Artikkel 3

Üldpõhimõtted

(1) Tuginedes dialoogile ja koostööle kolmandate riikidega, püüab liit edendada, arendada ja tugevdada liidu aluseks olevaid vabaduse, demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste austamise ning õigusriigi põhimõtteid.

(2) Selleks et suurendada liidu abi mõju, järgitakse partnerriikidega koostöö kavandamisel vajaduse korral diferentseeritud ja paindlikku lähenemisviisi, et võtta arvesse partnerriikide majanduslikku, sotsiaalset ja poliitilist tausta ning liidu konkreetseid huve, poliitilisi prioriteete ja strateegiaid.

(3) Liit ja liikmesriigid edendavad oma pädevuse piires mitmepoolset lähenemisviisi üleilmsetele probleemidele ning tihendavad koostööd rahvusvaheliste või piirkondlike organisatsioonide ja asutustega, sealhulgas rahvusvaheliste finantseerimisasutustega, ÜRO asutuste, fondide ja programmidega, OECDga, kahekümne rahandusministri ja keskpanga juhi grupiga (G20) ning teiste kahepoolsete rahastajatega.

(4) Liit püüab käesolevat määrust rakendades tagada poliitika kujundamisel, strateegilisel planeerimisel, programmitöö tegemisel ning meetmete rakendamisel ühtsuse ja kooskõla liidu välistegevuse muude valdkondadega, eelkõige arenguriikidele suunatud arengukoostöö rahastamisvahendiga, ja muude asjakohaste liidu poliitikavaldkondadega.

(5) Käesoleva määruse alusel rahastatavad meetmed põhinevad vajaduse korral koostööpõhimõtetel, mis on esitatud liidu ning asjaomaste kolmandate riikide ja piirkondade vahelistes lepingutes, deklaratsioonides ja tegevuskavades, ning on ka seotud liidu konkreetsete huvide, poliitiliste prioriteetide ja strateegiatega seonduvate valdkondadega.

(6) Käesoleva määruse alusel antavat liidu toetust rakendatakse vastavalt ühisele rakendusmäärusele.

Artikkel 4

Koostöövaldkonnad

Konkreetsed koostöövaldkonnad, millele antakse käesoleva määruse alusel liidu abi, on loetletud lisas. Komisjonile antakse õigus võtta vastavalt artiklile 7 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta või täiendada käesoleva määruse lisa.

Artikkel 5

Programmitöö ja rahaliste vahendite kavandatud jaotus

(1) Komisjon võtab vastavalt ühise rakendusmääruse artikli 15 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusele vastu mitmeaastased sihtprogrammid. Nimetatud menetlust kohaldatakse ka sisulise läbivaatamise suhtes, mille tulemusena strateegia või selle kavandamine oluliselt muutub.

(2) Mitmeaastases sihtprogrammis esitatakse liidu strateegilised ja/või vastastikused huvid ning prioriteedid, erieesmärgid ja oodatavad tulemused. Kui teatavate riikide või piirkondade jaoks on koostatud ühine raamdokument, millega nähakse ette ELi laiaulatuslik strateegia, võetakse see dokument aluseks mitmeaastase sihtprogrammi koostamisel.

(3) Mitmeaastases sihtprogrammis määratakse kindlaks ka liidu rahastatavad eelisvaldkonnad ja esitatakse asjaomaseks ajavahemikuks rahaliste vahendite kavandatud jaotus nii kogusummana kui ka eraldi iga eelisvaldkonna ja partnerriigi või partnerriikide rühma kohta, sealhulgas osalemiseks üleilmsetes algatustes; kui see on vajalik, võib eraldiste jaotuse esitada vahemike vormis.

(4) Mitmeaastast sihtprogrammi kohandatakse vajaduse korral, võttes arvesse programmi aluseks oleva viitedokumendi vahehindamisi või erakorralisi läbivaatamisi.

(5) Mitmeaastases sihtprogrammis võib ette näha jaotamata vahendite reservi. Nende vahendite jaotus otsustatakse vastavalt ühisele rakendusmäärusele.

(6) Lõikes 1 osutatud kontrollimenetlust ei kohaldata mitmeaastase sihtprogrammi väheoluliste muudatuste korral, millega tehakse tehnilisi kohandusi, jaotatakse rahalised vahendid ümber eelisvaldkonnale kavandatud jaotuse kohaselt määratud summa piires või suurendatakse või vähendatakse esialgset kogueraldist vähem kui 20 %, tingimusel et muudatused ei mõjuta mitmeaastases sihtprogrammis sätestatud eelisvaldkondi ja eesmärke. Sellistest kohandustest teatatakse ühe kuu jooksul Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

(7) Kui on vajalik liidu kiire reageerimine, võib mitmeaastase sihtprogrammi muutmiseks kohaldada ühise rakendusmääruse artikli 15 lõikes 4 osutatud menetlust.

Artikkel 6

Komitee

Komisjoni abistab partnerluse rahastamisvahendi komitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

Artikkel 7

Volituste delegeerimine

(1) Artiklis 4 osutatud volitused delegeeritakse käesoleva määruse kehtivuse ajaks.

(2) Euroopa Parlament ja nõukogu võivad volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

(3) Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

(4) Vastuvõetud delegeeritud õigusakt jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole kahe kuu jooksul alates õigusakti teatavakstegemisest Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle kohta vastuväiteid või kui nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu on enne selle tähtaja möödumist teatanud komisjonile, et neil ei ole õigusaktile vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 8

Lähtesumma

1. Käesoleva määruse rakendamise lähtesumma ajavahemikuks 2014-2020 on 1 131 000 000 eurot. Eelarvepädevad institutsioonid teevad otsuse iga-aastaste assigneeringute kohta mitmeaastases finantsraamistikus sätestatud summade piires iga-aastase eelarvemenetluse käigus.

2. Nagu viidatud programmi „Erasmus kõigi jaoks” käsitleva määruse artikli 13 lõikes 2, eraldatakse rahvusvahelise mõõtme edendamiseks kõrghariduse valdkonnas 1 812 100 000 eurot mitmest muust väliskoostöö vahendist (arengukoostöö rahastamisvahend, ühinemiseelse abi rahastamisvahend, Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend, partnerluse rahastamisvahend ja Euroopa Arengufond), et toetada õppimisega seotud liikuvust kolmandatesse riikidesse või kolmandatest riikidest ning koostööd ja poliitilist dialoogi nende riikide asutuste/institutsioonide/organisatsioonidega. Kõnealuste rahaliste vahendite kasutamise korral kohaldatakse programmi „Erasmus kõigi jaoks” käsitleva määruse sätteid.

   Rahastamine toimub kahe mitmeaastase eraldise kaudu, millest esimene katab programmi esimesed neli aastat ja teine ülejäänud kolm aastat. Rahastamist võetakse arvesse kõnealuste vahendite mitmeaastaste sihtprogrammide kavandamisel kooskõlas asjaomaste riikide kindlaksmääratud vajaduste ja prioriteetidega. Eraldised on võimalik vastavalt ELi välistegevuse prioriteetidele läbi vaadata, kui ilmnevad ettenägematud asjaolud või toimuvad olulised poliitilised muudatused.

Artikkel 9

Euroopa välisteenistus

Käesolevat määrust kohaldatakse kooskõlas nõukogu otsusega 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine.

Artikkel 10

Jõustumine

1. Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

2. Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

LISA

PARTNERLUSE RAHASTAMISVAHENDIGA HÕLMATUD ÜKSIKASJALIKUD KOOSTÖÖVALDKONNAD

Et toetada artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamist, võib liidu abi hõlmata muu hulgas järgmisi koostöövaldkondi:

a) selliste konkreetsete algatuste – sealhulgas teadustöö, uuringute, katsekavade või ühisprojektide – toetamine, mis peaksid tõhusalt ja paindlikult reageerima koostööeesmärkidele, mis tulenevad liidu suhetest asjaomaste kolmandate riikidega;

b) koostöö, partnerluste ja ühisprojektide edendamine liidu ja kolmandate riikide majandus-, sotsiaal-, kultuuri-, valitsus- ning teadusringkondade esindajate vahel;

c) kaubandussuhete ja -integratsiooni hõlbustamine (ja toetamine), sealhulgas lõunapoolsete piirkondade vahel, ning liidu investeeringuvoogude ja majanduspartnerluste toetamine, keskendudes sealhulgas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele;

d) poliitika- ja valdkondliku dialoogi edendamine liidu ja kolmandate riikide poliitiliste, majandus-, järelevalve-, keskkonna-, sotsiaal-, teadus- ja kultuuriringkondade esindajate ning vabaühenduste vahel;

e) teavitustegevuse, loomingulise vahetuse ja kultuuridevahelise dialoogi edendamine;

f) liidu või vastastikustes huvides olevate algatuste ja meetmete edendamine sellistes valdkondades nagu kliimamuutused, keskkonnaküsimused (sealhulgas bioloogiline mitmekesisus), ressursitõhusus, toorained energia, transport, teadus, teadusuuringud ja innovatsioon, tööhõive- ja sotsiaalpoliitika, säästev areng, sealhulgas inimväärse töö tagamine ja ettevõtja sotsiaalne vastutus, lõunapoolsete piirkondade vaheline kaubandus ja koostöö, haridus, kultuur, turism, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, tervishoid, õiguskaitse, toll, maksustamine, rahandus, statistika ja muud liidu erihuvidega seotud või liidule ja kolmandatele riikidele vastastikust huvi pakkuvad küsimused;

g) liidust teadlikkuse suurendamine ja liidu mõistmise parandamine ning liidu nähtavuse suurendamine kolmandates riikides.

ETTEPANEKUTELE LISATAV FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

1.4. Eesmärgid

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Estimated impact on revenue

ETTEPANEKUTELE LISATAV FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr ..., millega luuakse partnerluse rahastamisvahend koostööks kolmandate riikidega

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB[10]) struktuurile

Jaotis **19**: **Välissuhted**

Peatükk 19 05: Suhted ja koostöö kolmandate tööstusriikidega

Eelarvepeatüki 19 05 nimetus vastab rahastamisvahendite praegusele struktuurile (2007–2013). Tehakse ettepanek jätta tegevus 19 05 samaks, kuid muuta peatüki nimetus ajavahemikuks 2014–2020 järgmiselt:

19 05 : Koostöö kolmandate riikidega partnerluse rahastamisvahendi alusel

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

☒ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest**[11]

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunatud meedet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Selle rahastamisvahendi eesmärk on toetada järgmist strateegilist eesmärki, mis on esitatud komisjoni 29. juuni 2011. aasta teatises „Euroopa 2020. aasta strateegia aluseks olev eelarve – II osa” (KOM/2011/500 – „Euroopa 2020. aasta strateegia aluseks olev eelarve – II osa”, poliitikavaldkond: välistegevus, lk 42):

„ELi poliitika kujundamine vastavalt eesmärgile lahendada selliseid ülemaailmseid põhiprobleeme nagu võitlus kliimamuutusega, bioloogilise mitmekesisuse taastamine ning ülemaailmsete avalike hüvede ja ressursside kaitsmine. Komisjon teeb ettepaneku töötada koostöös kolmandate riikidega välja ELi ja vastastike huvide ennetav tegevuskava, keskendudes eelkõige strateegilistele partneritele.”

---

10 ABM – tegevuspõhine juhtimine; ABB – tegevuspõhine eelarvestamine.

11 Vastavalt finantsmääruse artikli 49 lõike 6 punktile a või b.

1.4.2. Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise süsteemile

Peatüki 19 05 raames on seatud järgmised kolm erieesmärki:
1) rakendada Euroopa 2020. aasta strateegia rahvusvahelist mõõdet, toetades liidu kahepoolse, piirkondliku ja piirkondadevahelise koostööpartnerluse strateegiaid, edendades poliitikadialoogi ning töötades välja ühised lähenemisviisid ja meetmed üleilmsete probleemide lahendamiseks;

2) parandada majanduspartnerluste ning äri- ja õigusloomealase koostöö kaudu Euroopa äriühingute turulepääsu ning suurendada nende kaubandus-, investeerimis- ja ärivõimalusi;

3) suurendada Euroopa kindlat osalemist maailmamajanduses ja tema rolli rahvusvahelisel tasandil, toetades avalikku diplomaatiat, haridusalast/akadeemilist koostööd ning teavitustegevust ja võrgustikke, et edendada ELi väärtusi ja huve.

Asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise süsteemile

Peatükk 19 05 nimetatakse ümber järgmiselt: ***Koostöö kolmandate riikidega partnerluse rahastamisvahendi alusel***

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Innovaatiline partnerluse rahastamisvahend võimaldaks ELil edendada oma poliitikat kõikjal maailmas.

Mõju ELi majandusele ja ELi majandusdialoogile partnerriikidega

Uue partnerluse rahastamisvahendi rakendamine annaks ELile täiendava võimaluse toetada oma ettevõtjaid (eelkõige VKEsid) ja tooteid. See tekitaks rahalise võimaluse toetada ELi ettevõtjaid kolmandates riikides, ergutades ELi konkurentsivõimet ja innovatsiooni viisil, mis täiendab konkurentsivõime ja VKEde programmi ning programmi Horisont 2020 (teadusuuringud ja innovatsioon) raames rahastatavaid meetmeid, ning toetada ELi rahvusvahelist kaubandust ja investeeringuid, mis omakorda võib hõlbustada välisinvesteeringute tegemist ELis. Koostöö võib hõlmata paljusid eri valdkondi, sealhulgas kliimamuutusi, keskkonda, tehniliste normide ühtlustamist ja standardimist, ettevõtja sotsiaalset vastutust, intellektuaalomandiõigusi, isikuandmete kaitset, parimaid tavasid majandus-, kaubandus-, maksu- ja finantsküsimustes ning lõunapoolsete piirkondade vahelist kaubandust ja koostööd. See võib seega suurendada ELi majanduslikku julgeolekut ja luua uusi töökohti, mis kokkuvõttes toetaks majanduskasvu.

Kõnealune rahastamisvahend võib tugevdada ELi kaubandussuhteid partnerriikidega, avaldades positiivset mõju ELi maksebilansile ning majandus- ja kaubandussuhetele muu maailmaga, järgides samal ajal turulepääsu ja avatud turu põhimõtteid. Vahend võib seega aidata ka vähendada protektsionismiohtu ning toetada rahvusvahelist konkurentsivõimet ja jätkuvat üleilmastumist, tagades samal ajal, et sellest saavad kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegia põhimõtetega kasu kõik riigid.

Uus partnerluse rahastamisvahend aitaks ühtlasi toetada ELi konkurentsivõimet inimressursside sihipärase arendamise kaudu: majandusliku heaolu eelduseks on kõrge kvalifikatsiooniga inimeste olemasolu ning nende innovatsioonisuutlikkus ja võime tegeleda teaduse ja tehnoloogia arendamisega.

Majanduslik mõju partnerriikidele

Uus rahastamisvahend võib edendada majanduskoostöö hästi arenenud vorme ELi ja partnerriikide vahel. Seoses sellega võimaldaks see ELil võtta poliitikaprogrammi kavandamisel ning rakendamisel asjakohaselt arvesse keskkondlikke, säästva energia alaseid, ühiskondlikke, tööhõivealaseid ja muid heaoluga seotud väärtusi.

ELi äriühingute aktiivsem investeerimistegevus toetaks ka vastuvõtva riigi majanduskasvu. ja sotsiaalset Ettevõtjavastutust edendavad meetmed parandavad sotsiaalõigus-, töö- ja keskkonnanorme ning nende rakendamist partnerriikides.

Rahastamisvahend aitab tehnilist abi võimaldades kindaks teha eelarve konsolideerimise jätkusuutlikud viisid, et toetada majanduskasvu, abistades seeläbi riike nende jõupingutustes, mille eesmärk on saada arvepidamine kontrolli alla. Samuti võib sellest toetada algatusi, millega püütakse parandada haldussuutlikkust ja töötajate rahaülekannete tulemuslikku kasutamist ning edendada uusi investeeringuid ja tehnoloogiasiiret riiklike industrialiseerimisprogrammide raames või infrastruktuuri arendamisel, et toetada ressursitõhusust ja jätkusuutlikkust, sealhulgas energia tootmisel ja tarbimisel.

Mõju majanduse juhtimisele

Partnerluse rahastamisvahend avaldab eeldatavalt mõju ka majanduse juhtimisele. Kriisist on saadud valusaid õppetunde turgude piiratuse kohta. See on toonud esile vajaduse hinnata ümber valitsuse roll, kujundada ümber riigi ja turu vaheline tasakaal ning otsida võimalusi, kuidas suurendada kodanike usaldust mõlema suhtes.

Kriis näitas, et majanduslikult keerulisel ajal on riigi poliitika majanduse jaoks äärmiselt oluline, sest valitsused peatasid finantsturu vabalanguse ja hoidsid ära finantskatastroofi. Järgnenud surve eelarvele suurendas siiski paljudes riikides vajadust kärpida riiklikke kulutusi, mis enamasti tähendab riigi toimimise tõhustamist. Selleks tuleb ümber hinnata valitsuse sekkumise roll, et saavutada parem ja tulemuslikum juhtimine, usaldusväärsed institutsioonid ning tulemuslikud eeskirjad ja menetlused.

Teine oluline juhtimisküsimus on seotud korruptsiooni vastu võitlemise, läbipaistvuse ja terviklikkusega. Uue rahastamisvahendi üheks eesmärgiks võib seada korruptsioonivastase võitluse vahendite täiustamise ja nende rakendamise toetamise. Uued algatused võiksid parandada korruptsioonivastaste ja läbipaistvuse tagamise meetmete üleilmset koordineerimist ning asjakohaste rahvusvaheliste konventsioonide, parimate tavade ja suuniste järgimist.

Jätkusuutlike majanduslike muudatuste edendamiseks on äärmiselt oluline toetada strateegiliste partnerite täielikku kaasamist üleilmse keskkonnapoliitika kujundamisse ja keskkonnaalasesse juhtimisse, eriti seoses mitmepoolsete keskkonnakokkulepetega.

Sotsiaalne mõju ELi majandusele

ELi eesmärk on hõlmata omavahel seotud sotsiaalpoliitika valdkonnad ja teha kindlaks strateegilised tegevussuunad, mis ei piirdu ainult majanduskasvuga. Selle eesmärgi saavutamist saaks toetada, edendades partnerriikidega tehtavat majanduskoostööd, tugevdades riiklikke ja rahvusvahelisi õigusraamistikke ning aidates parandada majanduse riiklikku, piirkondlikku või üleilmset juhtimist. Neil strateegiatel ja lähenemisviisidel võib olla positiivne mõju ELi tööhõive- ja sotsiaalpoliitikale, näiteks ELi sotsiaalkaitse heaolumudelile, keskkonnahoidlike töökohtade loomisele, Euroopa 2020. aasta strateegia sotsiaalmeetmete kavale jne. Tärkava turumajandusega riikide põhjustatud suurenev konkurents võib anda ka Euroopale strateegilise tõuke eraldada

rohkem rahalisi vahendeid koolitusele ja ümberõppele, õpetamise ja teadusuuringute kvaliteedi parandamisele ning Euroopa hoolekandesüsteemide ümberkujundamisele.

Sotsiaalne mõju partnerriikidele

Kuna uus rahastamisvahend ühtlustab ELi ja selle liikmesriikide rahastamisvahendeid ning toetab ühismeetmeid muude kahe- ja mitmepoolsete rahastajatega, võib sellel olla suur mõju tärkava turumajandusega riikide ühiskonna ülesehitusele. See võib toetada hoolekandesüsteemide, riikliku tööhõivepoliitika, koolitus- ja oskuste arendamise poliitika ning haridus-, teadus- ja innovatsioonisuutlikkuse suurendamise ja programmide ümberkujundamist ning riiklike turvavõrgustike tugevdamist. Rahastamisvahend aitaks olulisel määral luua uusi keskkonnahoidlikke töökohti, suurendada sissetulekut inimese kohta ning rakendada tõhusaid sotsiaalse ühtekuuluvuse ja vaesuse vähendamise strateegiaid riigi tasandil. Seoses sellega aitaks see saavutada rahvusvahelisi sotsiaalseid eesmärke, mida toetavad ÜRO Rahvusvaheline Tööorganisatsioon ja G8/G20 riigid.

Keskkonnamõju ELile ja partnerriikidele

Eelseisvatel aastatel on uue rahastamisvahendi peamised strateegilised prioriteedid muu hulgas järgmised: saavutada keskkonnahoidlik majanduskasv, rakendada strateegiat ning toetada partnerriike nende tegevuspõhimõtete järgimisel, millega püütakse tagada ökoloogilisem majanduskasv.

Uue rahastamisvahendi raames rahastatavate ELi partnerlustega püütakse õhutada ja toetada majanduskasvu ning pikaajalist jätkusuutlikkust. Sellega seoses peaks uuel rahastamisvahendil olema oluline roll nii ELi kui ka partnerriikide keskkonnaalaste ja kliimamuutustega seotud meetmete ning poliitikadialoogi toetamisel.

Euroopa erasektorile stiimuleid pakkudes võib vahend toetada vähese CO_2-heitega ärimudelit. Tuginedes Cancúnis toimunud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste konverentsi (COP 16) headele tulemustele, saaks rahastamisvahendit kasutada selleks, et aidata ELi ettevõtjatel töötada partnerriikides keskkonnahoidlike eesmärkide saavutamiseks välja tõhusad ja võimalikult odavad meetodid. Samuti aitab see partnerriikide majandusel saada innovatsioonist täit keskkonna-, ökoloogilist ja energiatõhususega seotud kasu.

Rahastamisvahendist võib toetada koostööd, mis võimaldaks paremini mõista üleilmse tähtsusega riikides toimuva bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja ökosüsteemide halvenemise majanduslikku ning sotsiaalset kulu.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Kolme erieesmärgi saavutamist kontrollitakse järgmise kolme näitaja alusel:

1) Euroopa 2020. aasta strateegia tegevuspõhimõtete ja eesmärkide järgimine peamistes strateegilistes partnerriikides ning mõju poliitika kujundamisele neis riikides;

2) ELi osa väliskaubanduses peamiste partnerriikidega ning kauba- ja investeeringuvood partnerriikidesse, mille suhtes rakendatakse käesoleva määruse kohaseid programme ja meetmeid;

3) ELi parem tajumine ja suurem vastastikune mõistmine peamistes strateegilistes partnerriikides, mida näitavad muu hulgas uuringud ja/või hindamised.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Vt seadusandliku ettepaneku seletuskiri ja mõjuhinnang.

Kavandatav partnerluse rahastamisvahend peaks kõrvaldama piirangud, mis vähendavad ELi suutlikkust tegutseda rahvusvahelisel tasandil kõige tõhusamal viisil. See võimaldab ELil taotleda suhetes uute majandusjõududega muid tegevuseesmärke peale arengukoostöö ning aitab vajaduse korral kaitsta üleilmsel tasandil ELi põhihuve suhetes teiste partnerriikidega. Kavandatava partnerluse rahastamisvahendi peamised omadused võrreldes eelmise tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendiga on järgmised:

geograafiline ulatus: üleilmne, kuid erilist tähelepanu pööratakse strateegilistele partneritele (tööstusriigid, tärkava turumajandusega riigid, Venemaa);

eesmärk: keskendumine **ELi huvide ja Euroopa 2020. aasta strateegia** edendamisele, reageerides tulemuslikult ja paindlikult koostööeesmärkidele, mis tulenevad liidu **kahepoolsetest/piirkondlikest suhetest** partnerriikidega, ning lahendades **üleilmseid probleeme**;

eelisvaldkonnad: Euroopa 2020. aasta strateegia rahvusvaheline mõõde, poliitikadialoog, üleilmsed probleemid, äri- ja õigusloomealane koostöö, kahepoolne/kolmepoolne/piirkondlik koostöö, avalik diplomaatia, haridusalane/akadeemiline koostöö ja teavitustegevus;

programmitöö: ei ole seotud ametliku arenguabi nõuetega, mitmeaastased programmid pikaajaliste investeeringute tegemiseks, paindlikud sätted, et kiiresti reageerida muutuvatele oludele, ja sihtotstarbelised meetmed.

1.5.2. Euroopa Liidu meetme lisaväärtus

ELil on arvukalt rahvusvahelisi kokkuleppeid partnerriikidega kogu maailmas, mis ei ole võrreldavad üksikute liikmesriikide sõlmitud kokkulepetega ja annavad kõigile liikmeriikidele võimaluse mõjutada praktiliselt kõiki rahvusvaheliste suhete valdkondi. Kuna 27 liikmesriiki tegutsevad ühiste tegevuspõhimõtete ja strateegia alusel, on üksnes EL suuteline lahendama üleilmseid probleeme. EL on üleilmse tegijana usaldusväärne ja erapooletu maine, mida üksikud liikmesriigid ei saa saavutada. Samuti on ELil ainulaadne võimalus edendada oma nõudeid ning muuta need rahvusvahelise koostöö kaudu üleilmseteks standarditeks.

Kavandatav partnerluse rahastamisvahend pakub praeguse olukorraga võrreldes suuremat lisaväärtust, kuna hõlmab keskkonnahoidlikule majanduskasvule suunatud koostööl põhinedes Euroopa 2020. aasta strateegiat, kusjuures tärkava turumajandusega riikide ja tööstusriikidega tehtavas koostöös pööratakse suuremat tähelepanu ELi huvidele ning senisest enam keskendutakse äri-, investeerimis-, kaubandus- ning teadus- ja innovatsioonikeskkonna parandamisele. Partnerluse rahastamisvahendi raames tuleks välja töötada suhetes partnerriikidega vastastikuseid huve arvessevõttev ennetav tegevuskava, milles pööratakse erilist tähelepanu ELi strateegilistele partneritele.

Uus partnerluse rahastamisvahend võtaks ka rohkem arvesse ELi kohustusi kolmandate riikide ees, kellega EL on sõlminud partnerlus- ja koostöölepingud/raamlepingud. See suurendaks ELi väärtuste ja huvide edendamist konkreetsete koostöömeetmetega siduva ELi välispoliitika usaldusväärsust ja ühtsust. Partnerluse rahastamisvahend võiks kõnealuste lepingute raames toimida ka ELi ja liikmesriikide ühisprojektide toetajana, sest lepingute sätted on ELile ja selle liikmesriikidele

siduvad. Samuti toetaks rahastamisvahend ELi piirkondlikku ja kahepoolset poliitikat ning ELi kohustusi, mis on seotud piirkondliku ja rahvusvahelise koostööga.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

2009. aastal toimunud välistegevuse rahastamisvahendite **vaheläbivaatamise** (KOM/2009/196) tulemusena leiti, et arengukoostöö rahastamisvahendi piiratud ulatus takistab selliste meetmete rahastamist, mis ei ole „partnerikesksed" nagu ametlik arenguabi, kuid mis üleilmastumise taustal on mõlemale poolele kasulikud. Arengukoostöö rahastamisvahendit ei peetud probleemi lahendamiseks sobivaks, kuna selle peamine eesmärk on edendada arenguriikide majandusarengut ja heaolu, täpsemalt kaotada säästva arenguga seoses partnerriikides ja -piirkondades vaesus, sealhulgas saavutada aastatuhande arengueesmärgid. Nimetatud piirang mõjutas maailma kõige kiiremini arenevaid piirkondi (nt Ladina-Ameerikat, Aasiat, Lõuna-Aafrikat) ja ELil puudus rahastamisvahend, mille raames toetada üleilmastumisega seotud rahvusvaheliste suhete arengut, eriti tärkava turumajandusega riikide puhul. Selle õigusliku lünga esialgseks täitmiseks nägid eelarvepädevad institutsioonid ette **ettevalmistavad meetmed** Ladina-Ameerikas ja Aasias. Euroopa Komisjon tegi 2009. aasta aprillis õigusakti muutmise ettepaneku (KOM/2009/197), et lubada meetmete rahastamist arengukoostöö rahastamisvahendi määruse reguleerimisalasse kuuluvates riikides, eesmärgiga laiendada praeguse tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendi geograafiline kohaldamisala Aasia ja Ladina-Ameerika arenguriikidele (sealhulgas tärkava majandusega riikidele) ning Iraanile, Iraagile, Jeemenile ja Lõuna-Aafrikale.

Vaheläbivaatamisel tõdeti ka, et tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahend, millel põhineb käesolev ettepanek uue rahastamisvahendi kohta, on taganud paindliku aluse koostöö arendamiseks suurema hulga tööstusriikide ja suure sissetulekuga territooriumitega, kuigi rahastamispakett oli üsna piiratud.

Lisaks vaheläbivaatamisele **hinnati** möödunud aastatel tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendi alusel rahastatavaid **suurprojekte** – Jaapanile ja Korea Vabariigile suunatud programm EU Gateway (ELi messipaviljonide rahastamine) ja ELi keskuste (ülikoolide konsortsiumid, mis pakuvad ELi käsitlevaid õppemooduleid ning jagavad väga laiale kuulajaskonnale ELi kohta põhiteavet) programm – ja hindamise tulemused olid väga positiivsed.

Juhtivtöötajate koolitusprogrammi (keeleõppe- ja koolitusprogrammid juhtivöötajatele) hinnati 2010. aastal[12] ja selle tulemusena leiti, et juhtivtöötajate koolitusprogramm on ainulaadne nii programmi ülesehituse (teadmised Jaapani ja Korea ärikultuuri kohta on hindamatu vara) kui ka sihtauditooriumi poolest (programmi peavad kasulikuks nii suurettevõtjad kui ka VKEd). Koolitus annab võimaluse potentsiaalsetele osalejatele liikmesriikidest, kus sarnane algatus puudub. Lisaks tagab see ELi hea nähtavuse. Juhtivtöötajate koolitusprogramm on soodsalt mõjutanud ELi äriühinguid, kes soovivad alustada/laiendada äritegevust Jaapani ja Koreaga, hõlbustades nende pääsu Jaapani/Korea turgudele, tagades ELi äriühingute tegevusele lühiajalise ja ajutise mõju asemel püsiva mõju ning suurendades ELi äriühingute ärivõimalusi teistes Aasia riikides.

ELi keskuste (pühendatud avalikule diplomaatiale) algatust hinnati 2010. aastal[13] ja selle tulemusena leiti, et „keskused annavad tõelist lisaväärtust ning et algatus on komisjoni jaoks väga kasulik. Keskuste tehtav töö korvab kindlalt kulud, mida komisjon programmiga seoses kannab". Programm on tugevalt kanda kinnitanud esimestes algatusega hõlmatud riikides (Ameerika Ühendriigid ja Kanada) ning areneb edukalt suurema küpsusastme suunas Austraalias ja Uus-

[12] Vt hindamise kohta: Deloitte Consulting, „Intermediate evaluation of the Executive Training Programme in Japan and Korea", veebruar 2010.

[13] Vt hindamise kohta: http://www.eeas.europa.eu/eu-centres/docs/2010_evaluation_en.pdf

Meremaal. ELi vahendid võivad toimida algkapitalina, meelitades ligi muid rahastamisallikaid, mis on vajalikud algatuse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks.

1.5.4. Ühtsus ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Lissaboni lepingus on sätestatud ühised põhimõtted ja eesmärgid ning määratletud liidu välistegevuse uus institutsiooniline raamistik (eelkõige Euroopa välisteenistus); see on põhjustanud välistegevuse vallas suuri ootusi nii ELis kui ka riikliku ja piirkondliku tasandi partnerite poolt, sealhulgas mitmepoolses kontekstis. Partnerluse rahastamisvahend on välistegevuse rahastamisvahendite üldstruktuuri lahutamatu osa; kõnealused rahastamisvahendid kuuluvad nelja peamise eelarvepeatüki alla: poliitikal põhinev peatükk, mille põhieesmärk on eelkõige arendada kahepoolsel, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil koostööd partnerriikidega, ning peatükid, mis käsitlevad valdkondadevahelisi prioriteete ja väärtusi (inimõigused ja demokraatia, humanitaarabi ja kodanikukaitse ning kriiside ohjamine ja ennetamine). Partnerluse rahastamisvahend kuulub esimese peatüki alla, hõlmates koostööd partnerriikidega. Rahastamisvahendi peamine eesmärk on edendada Euroopa 2020. aasta strateegiat toetavat ELi poliitikat, lahendades olulisemaid üleilmseid probleeme ning töötades välja suhetes tööstusriikide ning tärkava turumajandusega riikidega ELi ja vastastikuseid huve arvessevõtva ennetava tegevuskava, milles keskendutakse eelkõige strateegilistele partneritele.

Euroopa 2020. aasta strateegia üks põhieesmärke on taastada majanduskasv. Strateegias tunnistatakse, et kasvava keskklassiga kiiresti arenevad tärkava turumajandusega riigid hakkavad etendama olulist rolli selliste Euroopa kaupade ja teenuste ekspordi edendamisel, mille puhul ELil on suhteline eelis. Partnerluse rahastamisvahend peaks toetama **kaubanduspoliitikat**,[14] eelkõige strateegiliste majanduspartnerite puhul. Euroopa äriühingute turulepääsu toetamine täiendab konkurentsivõime ja VKEde programmi raames rahastatavaid meetmeid.

Tärkava turumajandusega riigid etendavad jätkuva majanduskriisi taustal vastutustundlike partneritena üha suuremat rolli üleilmsete probleemide lahendamisel: selliseid küsimusi nagu vaesuse vähendamine, ränne, konkurentsivõime, kaubanduse liberaliseerimine, keskkond, kliimamuutused, energia, digitaalse kirjaoskuse ja kaasatuse edendamine, pandeemiad, küberjulgeolek ning terrorism ja organiseeritud kuritegevus on võimalik lahendada üksnes rahvusvahelisel tasandil. Kiirenevat üleilmastumist arvesse võttes on oluline, et välismõõde toetaks ELi sisemisi eesmärke tagada Euroopas jätkusuutlik majanduskasv ja uute töökohtade loomine ning üldiselt ELi sisepoliitikat. Sisepoliitika välismõõde peaks suurendama ELi välistegevuse järjepidevust ja ühtsust ning seda täiendama, vältides samal ajal tegevuse dubleerimist.

Partnerluse rahastamisvahendist toetatakse seepärast eelkõige ELi **kliimamuutuste, keskkonna-, energia-**, kaubandus- ja säästva arengu poliitika ning **info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat** suunava poliitika välismõõdet. EL on juba välja töötanud stiimulite, eeskirjade ja määruste kompleksse pakme, et hõlbustada ELi üleminekut vähese CO_2-heitega majandusele, ja seadnud ühepoolselt edasipüüdlikud eesmärgid. Kõnealune raamistik annab ulatusliku ja konkreetse ülevaate poliitikast, mida võiks ja tuleks kasutada selleks, et toetada peamisi strateegilisi partnereid sarnaste edasipüüdlike eesmärkide taotlemisel. See tegevus oleks ilmselgelt kasulik keskkonna seisukohalt, ärgitades samal ajal tegema laiapõhjalisi investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni, suutlikkuse suurendamisse ja asjaomastesse programmidesse ning uude keskkonnahoidlikumasse tehnoloogiasse ja pakkudes ELi tööstusele kaubandusalaseid väljavaateid. Partnerluse rahastamisvahendi raames on **kliimaküsimuste süvalaiendamine ja kliimaeesmärgid** eriti

[14] Kaubandus, majanduskasv ja maailmapoliitika – Kaubanduspoliitika – ELi 2020. aasta strateegia keskne teema (KOM(2010) 612, 9.11.2010).

asjakohased seoses meetmetega, mis toetavad poliitikadialoogi tööstusriikidega ja tärkava turumajandusega riikidega.

Et kindlustada planeedi keskkonnapiirangute tingimustes jätkusuutlik majanduskasv, on oluline tagada ressursitõhusus. EL võtab Euroopa 2020. aasta strateegia ühe juhtalgatusena vastu **ressursitõhususe strateegia**. See mõjutab muu hulgas ELi norme ning on tõeliselt tulemuslik vaid siis, kui ressursitõhusa tegutsemisviisi võtavad omaks kõik tähtsamad majandusriigid. Tärkava turumajandusega riikidel on võimalus jätta vahele saastava jätkusuutmatu tootmise ja tarbimise mudel, mida EL ja muud arenenud majandusriigid industrialiseerimise perioodil sageli järgisid, ning ELi huvides on neid selles aidata. Tärkava turumajandusega riikides, eriti Indias ja Hiinas, elab siiski suur osa elanikkonnast täielikus vaesuses, sõltudes elatise hankimisel sellistest toimivatest ökosüsteemidest nagu puhas vesi ning tootlik meri ja mets; samal ajal iseloomustab Brasiiliat, Lõuna-Aafrikat, Indiat ja Hiinat erakordne bioloogiline mitmekesisus. Dialoog ja koostöö ökosüsteemide kaitse korraldamise ja nende säästva majandamise valdkonnas on ELi ja tema partnerite ühistes huvides.

Dialoog ja praktiline koostöö maailma peamiste energiatootjate ja -tarbijatega on vajalik selleks, et tagada **ELi energiajulgeolek**, eriti kuna EL muutub impordist üha sõltuvamaks, ning edendada kõikjal maailmas vähese CO_2-heite eesmärgi saavutamist, säästvat energiapoliitikat, üleilmsete energiaturgude läbipaistvust ja prognoositavust ning tehnoloogiaalast koostööd.

Arenguriigi staatusest eemalduvad riigid vajavad uusi **koostöövorme tehnoloogilistes ja innovaatilistes valdkondades**. EL peab looma nimetatud valdkondades koostööpartnerlused, et jääda neis strateegiliseks partneriks ja püsida üleilmsete standardite edendamisel esirinnas.

Kokkuvõttes võib öelda, et ELi sisepoliitika välismõõdet võetakse täielikult arvesse partnerluse rahastamisvahendi kavandamisel, mis oma tagasihoidliku rahastamispaketi piires täiendab ka ELi muude programmide (nt teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm Horisont 2020 ning konkurentsivõime ja VKEde programm, sealhulgas turismialane koostöö, programm „Erasmus kõigile", migratsioonifond ja sisejulgeolekufond) raames rakendatava sisepoliitika välismõõdet, eesmärgiga vältida võimalikku dubleerimist. Kogu programmitöö käigus võetakse arvesse kooskõla ja vastastikust täiendavust muude geograafiliste välistegevuse rahastamisvahenditega, eelkõige arengukoostöö rahastamisvahendiga, ning diferentseerimise ja koondumise põhimõtteid.

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

☒ **Piiratud kestusega** ettepanek/algatus

– ☒ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku 1.1.2014–31.12.2020

– ☒ Finantsmõju avaldub ajavahemikul 1.1.2014–31.12.2020

– ☐ **Piiramatu kestusega** ettepanek/algatus

– rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA – AAAA,

– millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid[15]

☒ **Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine** komisjoni poolt

☒ **Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

– ☐ rakendusametitele

– ☐ ühenduste asutatud asutustele[16]

– ☐ riigi avalik-õiguslikele asutustele või avalikke teenuseid osutavatele asutustele

– ☐ isikutele, kellele on delegeeritud konkreetsete meetmete rakendamine Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaselt ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis finantsmääruse artikli 49 tähenduses

☐ **Eelarve täitmine** koostöös liikmesriikidega

☐ **Detsentraliseeritud eelarve täitmine** koostöös kolmandate riikidega

☐ **Eelarve täitmine ühiselt** rahvusvaheliste organisatsioonidega (***täpsustage***)

Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused”.

Märkused

[15] Eelarve täitmise viise selgitatakse koos viidetega finantsmäärusele veebisaidil BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

[16] Määratletud finantsmääruse artiklis 185.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Euroopa Komisjoni järelevalve- ja hindamissüsteemid keskenduvad üha enam tulemustele. Järelevalves ja hindamises osalevad nii oma töötajad kui ka väliseksperdid.

Delegatsioonide ja peakorteri projektijuhid jälgivad erineval moel järjepidevalt projektide ja programmide rakendamist, tehes ka võimaluse korral külaskäike kohapeale. Järelevalve annab väärtuslikku teavet edusammude kohta, aitab juhtidel teha kindlaks tegelikud ja võimalikud kitsaskohad ning võtta parandusmeetmeid.

Lepingute alusel võetakse tööle sõltumatud väliseksperdid, kes hindavad ELi välistegevuse tulemuslikkust kolme eri süsteemi kaudu. Hinnangud aitavad suurendada vastutust ning täiustada rakendatavaid meetmeid; samuti tehakse nende käigus järeldusi saadud kogemustest, mida võetakse arvesse tulevastes tegevuspõhimõtetes ja meetmetes. Kõikide vahendite puhul kasutatakse OECD arenguabi komitee rahvusvaheliselt tunnustatud hindamiskriteeriume, sealhulgas (võimalikku) mõju.

Kõigepealt annab peakorteri hallatav tulemustele suunatud järelevalvesüsteem projektide tasandil ülevaatliku pildi meetmete valimi kvaliteedist. Tulemustele suunatud järelevalvesüsteemi kasutavad sõltumatud eksperdid panevad hästi struktureeritud, standarditud metoodika alusel hinded, mis toovad esile projekti tugevad ja nõrgad küljed, ning annavad tulemuslikkuse parandamiseks soovitusi.

Projektide tasandil teostatavad hindamised, mida haldab projekti eest vastutav ELi delegatsioon, hõlmavad üksikasjalikumat põhjalikku analüüsi ning aitavad projektijuhtidel rakendatavaid meetmeid parandada ja uusi ette valmistada. Lepingute alusel võetakse tööle temaatilisi ja geograafilisi eriteadmisi omavad sõltumatud väliseksperdid, kes koguvad ja analüüsivad kõigilt sidusrühmadelt, sealhulgas lõplikelt abisaajatelt, saadud tagasisidet ning tõendusmaterjale.

Komisjon teostab samuti oma poliitika strateegilisi hindamisi, hinnates nii programmitööd ja strateegiaid kui ka meetmete rakendamist teatava riigi või piirkonna konkreetses sektoris (nt tervishoid, haridus jne) või konkreetse vahendi puhul. Hindamised annavad olulise sisendi poliitika kujundamisse ning vahendite ja projektide kavandamisse. Need avaldatakse komisjoni veebisaidil ning tulemuste kokkuvõte lisatakse nõukogule ja Euroopa Parlamendile esitatavasse aastaaruandesse.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid

2.2.1. Tuvastatud ohud

Partnerluse rahastamisvahendi toimimiskeskkonda iseloomustavad järgmised vahendi eesmärkide saavutamist ohustavad riskid:

- geograafiliselt hajutatud projektid ja programmid: partnerluse rahastamisvahendil on üleilmne ulatus ja selles pöörates erilist tähelepanu strateegilistele partneritele. Vahendi raames jätkub senine koostöö (praeguse tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendiga hõlmatud) tööstusriikide ja -territooriumitega, kuid samal ajal luuakse uued projektid/programmid koostööks riikide rühmaga, mille puhul koostöö keskendus seni ametlikule arenguabile. Üleilmne geograafiline ulatus võib tekitada logistilisi/ressurssidega seotud probleeme järelevalve teostamisel – eriti seoses meetmete kohapealse järelkontrolliga;

- uute programmide/projektide algatamine, millega kaasneb mõnes partnerriigis institutsionaalse ja haldussuutlikkuse puudumise oht, võib põhjustada raskusi ja viivitusi meetmete kavandamisel ja rakendamisel;

- sellise koostööga ELile ja partnerriikidele avaldatava mõju järelkontrollil ja hindamisel esinevad raskused võivad vähendada komisjoni võimet tulemustest aru anda ja nende eest vastutada;

- majanduslikud/poliitilised eesmärgid võivad põhjustada raskusi ja viivitusi meetmete kavandamisel ja rakendamisel;

- kuna partnerluse rahastamisvahend on uus vahend, võib delegatsioonides ja peakorteris vahendi rakendamist toetavate inim- ja haldusressursside puudumine raskendada vahendi nõuetekohast haldamist.

2.2.2. Ettenähtud kontrollimeetod(id)

Komisjoni sisekontrolli- ja haldusprotsessi eesmärk on tagada piisav kindlus, et saavutatakse komisjoni tegevuse tulemuslikkuse ja tõhususe, komisjoni finantsaruandluse usaldusväärsuse ning asjakohasele õigus- ja menetlusraamistikule vastavusega seoses seatud eesmärgid.

Et tagada komisjoni tegevuse tulemuslikkus ja tõhusus ning maandada väliskoostöö kõrget riski, rakendatakse lisaks kogu komisjonis kohaldatava strateegilise poliitika kujundamise ja planeerimise protsessi kõigile osadele, siseauditite le ja komisjoni sisekontrollistandardite muudele nõuetele järgmised meetmed:

– koostöö detsentraliseeritud haldamine ELi delegatsioonide poolt kohapeal, kui see on asjakohane;

– rahalise vastutuse selge jaotus peakorteris asuva edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja (direktor/talituse juhataja) poolse edasivolitamise kaudu delegatsiooni juhile;

– ELi delegatsioonide korrapärane aruandlus peakorterile, sealhulgas delegatsiooni juhi iga-aastane kinnitav avaldus;

– mahukas koolitusprogramm nii peakorteri kui ka delegatsiooni töötajatele;

– peakorteri/delegatsiooni ulatuslik toetus ja juhendamine (sealhulgas Interneti kaudu);

– korrapärane järelkontroll;

– projekti- ja programmitsükli haldamise metoodika, sealhulgas:

– abivahendid seoses kvaliteedi tagamise, meetmete kavandamise, rakendamismeetodi, rahastamismehhanismi, haldamissüsteemi ning rakendamises osalevate partnerite hindamise ja valimisega jms;

– programmi ja projekti haldamise, järelevalve ning aruandluse vahendid tulemusliku rakendamise tagamiseks, sealhulgas projektide korrapärane väliskontroll kohapeal;

– tõhus hindamine ja auditeerimine.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Välistegevuse kõrget riskiastet arvesse võttes peavad süsteemid välistama tehingute võimalike vastavusvigade (eeskirjade eiramise juhtumid) sagedase esinemise ning sisaldama arvukalt kontrolle vigade ennetamiseks, avastamiseks ja parandamiseks makseprotsessi võimalikult varases etapis. Praktikas tähendab see, et vastavuse kontrollimisel tuginetakse eelkõige eelkontrollidele, mis kavandatakse mitmeks aastaks ning mille teostavad nii välisaudiitorid kui ka komisjoni töötajad kohapeal enne projektidega seotud lõplike maksete tegemist (endiselt tehakse ka järelauditeid ja -kontrolle); see on finantsmääruse alusel nõutavatest rahalistest kaitsemeetmetest põhjalikum. Vastavusraamistik koosneb järgmistest olulistest osadest:

- ennetusmeetmed;
- pettusi hõlmav kohustuslik põhikoolitus koostööd haldavatele töötajatele;
- vastavuse eelhindamine eesmärgiga tagada, et kõik rakendamises osalevad partnerid on kehtestanud asjakohased pettusevastased meetmed, et vältida ja avastada pettusi ELi vahendite haldamisel;
- komisjon allkirjastas 2008. aastal Accras rahvusvahelise abi läbipaistvuse algatuse, leppides kokku abi läbipaistvuse tingimustes, mis tagavad õigeaegsema, üksikasjalikuma ja korrapärasema andmete saamise abivoogude ja dokumentide kohta;
- vigade avastamise ja parandamise meetmed;
- tehingute eelkontroll, mille teostavad komisjoni töötajad kõigi lepinguliste ja maksetehingute suhtes;
- välisauditid ja -kontrollid (nii kohustuslikud kui ka riskipõhised), sealhulgas Euroopa Kontrollikoja kontrollid;
- järelkontroll (riskipõhine) ja sissenõudmine.

Kui eeskirjade eiramine leitakse olevat tahtlik (pettus), võidakse kohaldada järgmisi meetmeid:

- maksete tähtaja peatamine ja isiku teavitamine;
- eriauditid (sihtotstarbeline audit / tõendite leidmisele suunatud audit);
- varajase hoiatamise süsteem ja tugevdatud järelevalve lepingute üle;
- lepingu peatamine/lõpetamine;
- väljajätmismenetlus.

Komisjoni talitused teevad komisjonis 2011. aastal vastuvõetud uue pettustevastase strateegia tegevuskava rakendamisel täielikku koostööd Euroopa Pettustevastase Ametiga, et muu hulgas tagada järgmist:

– sisemised pettustevastased kontrollimeetmed on täielikult kooskõlas komisjoni pettustevastase strateegiaga;

– pettusteriski juhtimisel kasutatava lähenemisviisi eesmärk on teha kindlaks pettusteriskiga valdkonnad ja tagada asjakohane reageerimine;

– süsteemid, mida rakendatakse ELi rahaliste vahendite kasutamiseks kolmandates riikides, võimaldavad tagantjärele saada asjakohaseid andmeid eesmärgiga kasutada neid pettusteriski maandamiseks (nt topeltrahastamine);

– vajaduse korral võidakse luua välisrahastamise valdkonnaga seotud pettusejuhtumite analüüsimiseks võrgustikurühmad ja asjakohased IT-vahendid.

2.4 Kontrolli kulude ja sellest saadava kasu hinnang

Partnerluse rahastamisvahendi sisekontrolli/haldamisega seotud kulud peaksid olema sarnased kuludega, mille EuropeAid on välja arvutanud seoses oma välistegevuse rahastamisvahendite haldamisega (st 6 % rahastamispaketist).

EuropeAidi kulude sisekontrolli/juhtimise hinnangulisteks kogukuludeks on ajavahemikul 2014–2020 eelarves kavandatud aastas keskmiselt **658 miljonit eurot** kulukohustuste assigneeringutena.. See summa sisaldab Euroopa Arengufondi haldamist, mille tegevus on lõimitud EuropeAid'i haldusstruktuuri. Kõnealused muud kulud (mitte tegevuskulud) moodustavad ligikaudu **6,4 %** üldistest kulukohustuste assigneeringutest (hinnangu kohaselt keskmiselt **10,2 miljardit eurot** aastas), mis hõlmavad tegevust ja haldust ning on EuropeAidi kuludeks ELi üldeelarvest ja Euroopa Arengufondist ajavahemikul 2014–2020 ette nähtud.

Halduskulud hõlmavad EuropeAid'i kõiki töötajaid peakorteris ja delegatsioonides, infrastruktuuri, lähetusi, koolitust, järelevalvet ning hindamis- ja auditeerimislepinguid (sealhulgas abisaajate algatatud).

EuropeAid kavatseb uute vahenditega seotud parandatud ja lihtsustatud korra alusel aja jooksul vähendada haldustegevuse ja põhitegevuse vahelist suhet, tuginedes läbivaadatud finantsmääruse alusel tõenäoliselt tehtavatele muudatustele. Halduskulude kasulikkus seisneb ennekõike poliitika eesmärkide saavutamises, ressursside tõhusas ja tulemuslikus kasutamises ning jõuliste kulutõhusate ennetusmeetmete ja muude kontrollimeetmete rakendamises eesmärgiga tagada rahaliste vahendite seaduslik ja korrektne kasutamine.

Kuigi portfelliga seotud haldustegevuse ja vastavuskontrollide laadi ja täpsust on kavas edaspidi parandada, on need kulud üldiselt vajalikud selleks, et saavutada vahendite eesmärgid tõhusalt ja tulemuslikult ning minimaalse mittevastavusriski juures (jääkvigade määr alla 2 %). Need kulud on oluliselt väiksemad ohtudest, mis kaasnevad sisekontrolli kaotamise või vähendamisega kõnealuses kõrge riskiga valdkonnas.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase	Eelarverida	Assigneeringute	Rahaline osalus

finantsraamistiku rubriik		liik				
	Nr [Nimetus…...….]	Liigendatud/liigendamata[17)]	EFTA[18] riigid	Kandidaat-riigid[19]	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 18 lõike 1 punkti aa tähenduses
Rubriik 4 – EL kui ülemaailmne partner	19 01 04 08 – Tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahend – Halduskorralduskulud 19 05 01 – Koostöö kolmandate tööstusriikidega 19 05 02 – Korea Poolsaare Energia Arenduse Organisatsioon (KEDO) 19 05 03 – Katseprojekt – Atlandi-ülesed meetodid ülemaailmsete probleemidega tegelemiseks 19 09 03 – Koostöö, mis ei hõlma ametliku arenguabi andmist (Ladina-Ameerika) 19 09 02 – Ettevalmistav tegevus – Koostöö Ladina-Ameerika keskmise sissetulekuga riikidega 19 10 04 – Koostöö, mis ei hõlma ametliku arenguabi andmist (Aasia, Kesk-Aasia, Iraak, Iraan ja Jeemen) 19 10 01 03 – Ettevalmistav tegevus – Äri- ja teadusvahetus Indiaga 19 10 01 04 – Ettevalmistav tegevus – Äri- ja teadusvahetus Hiinaga 19 10 01 05 – Ettevalmistav tegevus – Koostöö Aasia keskmise sissetulekuga riikidega	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Mitmeaastase finantsraamistiku	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Nr [Nimetus……..]	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	Kandidaatriigid	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 18 lõike 1 punkti aa tähenduses

17 Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.

18 EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

19 Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

rubriik						
Rubriik 4 – EL kui ülemaailmne partner	19 01 04 08 – Partnerluse rahastamisvahend – Halduskorralduskulud 19 05 01 – Koostöö kolmandate riikidega partnerluse rahastamisvahendi alusel 19 05 02 – Koostöö kolmandate tööstusriikidega – Eelmise programmi (2007–2013) lõpetamine (endine eelarverida 19 05 01) NB! Muud olemasolevad eelarveread peatükis 19 09 ja 19 10 jäävad samaks kuni meetmete lõpetamiseni (kulukohustuste puhul „p.m.”).	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik:	Nr	Rubriik 4 – EL kui ülemaailmne partner

Välispoliitika vahendite talitus			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	**KOKKU**
• Tegevusassigneeringud (jooksevhindades 2 % 2011. aasta hindadest)										
19 05 01 – Koostöö kolmandate riikidega partnerluse rahastamisvahendi alusel	Kulukohustused	(1)	128,853	135,586	143,670	153,001	163,782	176,106	188,812	1 089,710
	Maksed (a)	(2)	27,753	68,486	110,870	143,201	152,182	162,506	174,112	839,110
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud[20]										
19 01 04 08 – Partnerluse rahastamisvahend – Halduskorralduskulud (b)		(3)	4,847	5,114	5,430	5,799	6,218	6,694	7,188	41,290
Välispoliitika vahendite talituse assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+1a +3	133,700	140,700	149,100	158,800	170,000	182,800	196,000	1 131,000
	Maksed	=2+2a +3	32,600	73,600	116,300	149,000	158,400	169,200	181,300	880,400

a) Tegevuskuludega seotud maksete arvutamisel lähtuti tavapärasest 4aastasest projektitsüklist 20 %-30 %-30 %-20 %.

[20] Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

b) Haldustoega seotud kuludeks on eraldatud summa, mis moodustab 4 % rahastamispaketist.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik:	**5**	Halduskulud

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	**KOKKU**
Välispoliitika vahendite talitus									
• Personalikulud		3,227	3,195	3,163	3,131	3,131	3,131	3,131	22,111
• Muud halduskulud		0,150	0,153	0,156	0,159	0,163	0,166	0,169	1,116
Välispoliitika vahendite talitus **KOKKU**	Assigneeringud	3,377	3,348	3,319	3,291	3,294	3,297	3,301	23,227

Mitmeaastase finantsraamistiku **rubriigi 5 assigneeringud KOKKU**	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	3,377	3,348	3,319	3,291	3,294	3,297	3,301	23,227

miljonites eurodes

		2014	2015	2016	2017	2018–2020			**KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku **rubriikide 1–5 assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	137,077	144,048	152,419	162,091	173,294	186,097	199,301	1 154,227
	Maksed	35,977	76,948	119,619	152,291	161,694	172,497	184,601	903,627

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist

– ☒ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustada eesmärgid ja väljundid ⇩			Aasta **N**		Aasta **N+1**		Aasta **N+2**		Aasta **N+3**		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)						**KOKKU**	
	VÄLJUNDID																	
	Väljundi liik[21]	Väljundi keskmine kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 Euroopa 2020. aasta strateegia välismõõtme edendamine, poliitikadialoog, üleilmsed probleemid																		

[21] Väljunditena käsitatakse tarnitavaid tooteid ja osutatavaid teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jne).

- Väljund																	
- Väljund																	
Erieesmärk nr 1 kokku				70,861		74,571		79,023		84,164		90,100		96,884		103,880		599,483
ERIEESMÄRK nr 2 Majanduspartnerlused, äri- ja õigusloomealane koostöö																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 2 kokku				26,740		28,140		29,820		31,760		34,000		36,560		39,200		226,220
ERIEESMÄRK nr 3 Avalik diplomaatia, haridusalane/akadeemiline koostöö ja teavitustegevus																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 3 kokku				24,567		25,840		27,372		29,13		31,18		33,522		35,932		207,452

								7		2						
Jaotamata reserv		6,685		7,035		7,455		7,940		8,500		9,140		9,800		56,555
KULUD KOKKU		128,853		135,586		143,670		153,001		163,782		176,106		188,812		1 089,710

NB! erieesmärkide lõikes on 1 131,000 miljoni euro suuruse rahastamispaketi jaotus alljärgnev:

Eesmärk nr 1: 53 %

Eesmärk nr 2: 20 %

Eesmärk nr 3: 18 %

Jaotamata reserv: 5 %, mis tuleb jaotada kolme eesmärgi vahel vastavalt vajadusele.

Jaotamine väljundite vahel ei ole vahendi laadi arvestades asjakohane (puudub standardne väljundite arv ja keskmine kulu).

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Ülevaade

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist

– ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	**KOKKU**
Personalikulud	3,227	3,195	3,163	3,131	3,131	3,131	3,131	22,111
Muud halduskulud	0,150	0,153	0,156	0,159	0,163	0,166	0,169	1,116
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 kokku	3,377	3,348	3,319	3,291	3,294	3,297	3,301	23,227

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud[22]	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	**KOKKU**
Personalikulud	3,565	3,658	3,778	3,925	4,139	4,384	4,631	28,080
Muud kulud halduskulud	1,282	1,456	1,652	1,875	2,079	2,310	2,557	13,210
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud kokku	4,847	5,114	5,430	5,799	6,218	6,694	7,188	41,290

KOKKU	**8,224**	**8,462**	**8,750**	**9,090**	**9,512**	**9,991**	**10,489**	**64,517**

[22] Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist

– ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

hinnanguline väärtus täisarvuna (või maksimaalselt ühe kohaga pärast koma)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
XX 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	17,4	17,3	17,1	16,9	16,9	16,9	16,9
XX 01 01 02 (delegatsioonides)							
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)							
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)[23]							
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, renditööjõud ja riikide lähetatud eksperdid)	13,0	12,9	12,8	12,6	12,6	12,6	12,6
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
19 01 04 08 *[24]* - peakorteris							
19 01 04 08 *[24]* - delegatsioonides	39,4	40,4	41,8	43,4	45,7	48,4	51,2
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)							
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)							
Muud eelarveread (täpsustage)							
KOKKU	71,8	72,5	73,5	74,9	77,2	79,9	82,7

Rubriigis 5 esitatud personal on uue partnerluse rahastamisvahendi haldamiseks vajalikud töötajad. Personal hõlmab olemasolevaid välispoliitika vahendite talituse töötajaid, kes haldavad praegust tööstusriikidega tehtava koostöö rahastamisvahendit (st 3,6 AD; 7 AST; 4,3 AC; 2 AL Washingtonis = 17 täistööajale taandatud töötajat), ning täiendavalt taotletavat personali ehk hinnanguliselt 4 AD, 3 AST, 9 AC = 16 täistööajale taandatud töötajat.

19 osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Personalivajadused kaetakse haldavale peadirektoraadile juba jaotatud ja/või peadirektoraadis ümberpaigutatud vahenditest, vajaduse korral koos lisaeraldistega, mis võidakse meedet juhtivale peadirektoraadile anda iga-aastase vahendite eraldamise protseduuri raames, võttes arvesse eelarvepiiranguid.

[23] Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

[24] Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B…A read).

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Programmi- ja projektitsükli haldamine
Koosseisuvälised töötajad	Programmi- ja projektitsükli haldamine

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

– ☒Ettepanek/algatus on kooskõlas mitmeaastase finantsraamistikuga 2014–2020

– ☐ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele eelarveridadele ja summadele.

– ☐ Ettepaneku/algatusega seoses on vaja paindlikkusinstrumendi kohaldamine või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamine[25].

Selgitage vajalikku toimingut, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

– Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.

– Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta **N**	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

[25] Vt institutsioonidevahelise kokkuleppe punktid 19 ja 24.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

– ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.

– ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:

– ☐ omavahenditele

– ☐ mitmesugustele tuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju[26]						
		Aasta **N**	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel…….								

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Täpsustage tuludele avalduva mõju arvutusmeetod.

[26] Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, s.t brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.